

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 198 (5429) 31 oktyabr 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Səh → 2

8

Siyavuş Novruzov:
"Bakı-Tbilisi-Qars dəmir
yolu tarixi əhəmiyyətə
malik layihədir"

9

Novruz Məmmədov:
"2017-ci il müstəqil
Azərbaycanın tarixində
ən uğurlu səhifələrdən
biri kimi yadda qalacaq"

16

"Neftçi" öz
meydanında
"Sumqayıt"ı məğlub
edib

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Oktyabrın 30-da Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış münasibətilə Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanında təntənəli mərasim keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və xanımı Əminə Ərdoğan, Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Bakıtjan Saqintayev, Gürcüstanın Baş naziri Giorgi Kvirikaşvili, Özbəkistan Respublikasının Baş naziri Abdulla Aripov, həmçinin Tacikistan və Türkmənistan respublikalarından nümayəndə heyətləri mərasimdə iştirak ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev açılış mərasimində çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı:

-Hörmətli xanımlar və cənablar. Hörmətli qonaqlar.

Mən sizin hamınızı səmimiyyətlə salamlayıram və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Bugünkü təntənəli mərasimdə qardaş, dost ölkələrdən qonaqlar gəlmişlər. Mən xüsusilə bu gün Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı, Gürcüstanın, Qazaxıstanın, Özbəkistanın Baş nazirlərini,

“Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsinə çevrilir. Bu yolun fəaliyyəti nəticəsində yol boyunca yerləşən ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsi və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu artacaq. Bu yoldan istifadə edən bütün ölkələr arasındakı əməkdaşlıq dərinləşəcək. Bu yol sabitliyə və təhlükəsizliyə xidmət göstərəcək.”

rini, Tacikistanın, Türkmənistanın nazirlərini salamlayıram və bu mərasimdə iştirak etdiklərinə görə onlara dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Əziz qonaqlar, sizin bu gün bu mərasimdə iştirakınız Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun əhəmiyyətini bir daha əyani şəkildə göstərir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu tarixi layihədir, strateji əhəmiyyətli layihədir. Bu yolun uzunluğu təxminən 850 kilometrdir, onun da 504 kilometri Azərbaycan ərazisindən keçir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avropanı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı yoldur. Bu yol vasitəsilə birinci mərhələdə 5 milyon, ondan sonrakı mərhələdə 17 milyon, ondan sonra isə daha böyük həcmdə yüklərin daşınması nəzərdə tutulur. Bir sözlə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsinə çevrilir. Bu yolun fəaliyyəti nəticəsində yol boyunca yerləşən ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsi və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu artacaq. Bu yoldan istifadə edən bütün ölkələr arasındakı əməkdaşlıq dərinləşəcək. Bu yol sabitliyə və təhlükəsizliyə xidmət göstərəcək. Bu yolun istifadəsi zamanı əminəm ki, turizmin inkişafı da geniş vüsət alacaq, turistlərin sayı artacaq. Təbii ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun uğurlu fəaliyyəti ölkəmizin geosiyasi əhəmiyyətini artıracaq və bizim üçün əlavə imkanlar yaradacaq.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

“Bizim güclü iradəmiz, qarşılıqlı dəstək, bir-birimizə inam olan yerdə bütün işləri görmək mümkündür. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi bunun əyani misalıdır. Əminəm ki, regional əməkdaşlığa ən böyük töhfə verən ölkələr - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bundan sonra da daim bir yerdə olacaqlar.”

dik.

Onu da qeyd etməliyəm ki, bir çoxları, xüsusilə bəzi xarici dairelər Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisinə inanmırdılar. Hesab edirdilər ki, bunun reallaşması mümkün deyil, bunun reallaşması üçün lazım olan texniki imkanlar və maliyyə vəsaiti imkan verməyəcək ki, bu layihə gerçəkləşdirilsin. Ancaq üç ölkə göstərdi və sübut

dostluğumuzu daha da möhkəmləndirir.

Bu dəmir yolu layihəsinə Orta Asiya ölkələri, o cümlədən Qazaxıstan böyük maraq göstərir. Həmin ölkələrdən gəlmiş nümayəndə heyətlərinin, yüksək vəzifəli şəxslərin bu mərasimdə iştirakı bunu əyani şəkildə göstərir. Biz əminik ki, yüklərin daşınması istiqamətində əlavə imkanlar yaranacaq və

Əvvəlki Səh. 2

Biznesin inkişafı, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun çox böyük əhəmiyyəti var. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi ilə bağlı anlaşma Gürcüstanda imzalanmışdır, ondan sonra Türkiyədə təməlqoyma mərasimi keçirilmişdir və nəhayət, bu gün biz Azərbaycanda, burada, Ələtdə bu yolun açılışını qeyd edirik. Bu yolun tikintisi Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə arasındakı dostluğun, qardaşlığın nəticəsidir. Üç ölkə bütün sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edirlər, bir-birini dəstəkləyirlər, ölkələrimiz, xalqlarımız üçün önəmli olan, dünya üçün önəmli olan layihələri icra edirlər. Bakı-Tbilisi-Qars bu layihələrin arasında öz layiqli yerini tutmuş bir layihədir.

Ondan əvvəlki dövrdə biz böyük tarixi əhəmiyyətə malik olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin açılışını bərabər qeyd etmişdik. Ceyhan şəhərində o təntənəli mərasim mənim xatirimdədir, 2006-cı ildə əziz qardaşım Prezident Ərdoğanla birlikdə o kəməri açmışdıq. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən böyük bir infrastruktur layihəsidir və bu gün bu kəmərlə, eyni zamanda, Xəzərin şərq hissəsindən də neft nəql edilir. Yəni, bizim ölkələrimiz eyni zamanda başqa ölkələr üçün də tranzit imkanları təqdim ediblər. Ondan bir il sonra - 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri yenə də Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə arasındakı əməkdaşlıq hesabına inşa edilmişdir. O layihə də həm Azərbaycanın, həm Gürcüstanın, həm Türkiyənin enerji təhlükəsizliyini təmin edir və 10 ildir ki, uğurla fəaliyyət göstərir. Üç ölkə, eyni zamanda, öz elektrik xətlərini birləşdirmiş və bu gün bu sahədə də

əməkdaşlıq uğurla inkişaf edir. Təbii ki, dünya miqyaslı, Avropanın ən böyük infrastruktur layihəsindən biri olan Cənub Qaz Dəhlizi də məhz Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyənin və digər ölkələrin birgə fəaliyyəti nəticəsində yaradılır. Bu layihənin icrası uğurla gedir. Bildiyiniz kimi, Cənub Qaz Dəhlizinin 4 hissəsi var. “Şahdəniz-2” layihəsi 98 faiz icra edilib. Cənubi Qafqaz kəməri Azərbaycanı Gürcüstanla birləşdirən qaz xəttidir, orada icra

səviyyəsi 99 faizdir. Cənub Qaz Dəhlizinin əsas hissəsini təşkil edən TANAP layihəsinin də icrası 84 faiz səviyyəsindədir. TAP layihəsinin icrası isə təqribən 60 faizə yaxındır. Yəni, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu da əvvəl icra edilmiş layihələrin əsasında yaradılıb. Təbii ki, əgər biz əvvəlki dövrlərdə enerji, neft-qaz sahəsində bu nəhəng, böyükmiqyaslı layihələri icra etməsəydik, bu gün Bakı-Tbilisi-Qars haqqında ancaq danışa bilər

etdi ki, bu, mümkündür. Bizim güclü iradəmiz, qarşılıqlı dəstək, bir-birimizə inam olan yerdə bütün işləri görmək mümkündür. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi bunun əyani misalıdır. Əminəm ki, regional əməkdaşlığa ən böyük töhfə verən ölkələr - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bundan sonra da daim bir yerdə olacaqlar, bir-birini dəstəkləyəcəklər. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi kimi nəhəng layihələr bizim birliyimizi,

bizim ölkələrimizin Orta Asiya ölkələri ilə ənənəvi dostluq əlaqələri də bu dəmir yolu vasitəsilə möhkəmləndiriləcək. Avropa üçün bu yolun böyük əhəmiyyəti var. Azərbaycan bir neçə Avropa ölkəsi ilə artıq müvafiq danışıqlar aparmışdır. Avropa ölkələri də bu yolun tikintisinə çox böyük maraq göstərirlər.

31 oktyabr 2017-ci il

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 2 oktyabr tarixli 799-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Bütövlükdə deyə bilərəm ki, Azərbaycan nəqliyyat sektoruna çox böyük önəm verir. Azərbaycanda bu sahəyə çox böyük sərmayə qoyulur. 2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycanda 11 min kilometr avtomobil yolu tikilmişdir, 6 beynəlxalq hava limanı istifadəyə verilmişdir. Bu gün Azərbaycanın çox böyük yük təyyarəsi parkı var. Azərbaycanda 20-yə yaxın iri yük təyyarəsi fəaliyyət göstərir. Azərbaycanın Xəzər dənizində ən böyük dəniz donanması var - 270 gəmidən ibarət donanma Xəzərdə yükdaşımalarının təşkili üçün xüsusi rol oynayır. Azərbaycanda bir neçə il bundan əvvəl böyük gəmiqayırma zavodu tikilmişdir. Bu zavod bütün növ gəmiləri istehsal edir. Gələcəkdə

Əvvəli Səh. 3

Onu da qeyd etməliyəm ki, Azərbaycan, eyni zamanda, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması istiqamətində önəmli addımlar atır. Azərbaycan ərazisində Şimal-Cənub dəmir yolu layihəsi ilə bağlı bütün işlər tamamlanıb, yəni, bütün infrastruktur ha-

zıdır. Eyni zamanda, Azərbaycan digər ölkələrdə infrastrukturun yaradılması ilə bağlı öz texniki və maliyyə imkanlarını ortaya qoyur. Biz indi Şimal-Cənub və Bakı-Tbilisi-Qars nəqliyyat dəhlizlərinin inteqrasiyası istiqamətində işləyirik, çalışırıq və hesab edirik ki, bu, mümkündür. Əminəm ki, gələcəkdə Şimal-Qərb və Cə-

nub-Qərb nəqliyyat yolları istifadəyə veriləcəkdir. Bu iki nəhəng layihə bir çox böyük ölkələri birləşdirəcək.

Bakı-Tbilisi-Qars tarixi İpək Yolunun bir hissəsinin bərpası deməkdir və bundan Çin, Qazaxıstan, Orta Asiya, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Avropa ölkələri istifadə edəcəklər. Şimal-Cə-

nub nəqliyyat dəhlizi Hindistan, Pakistan, İran, Azərbaycan, Rusiya və Avropa ölkələrini birləşdirəcək. Azərbaycan hər iki layihədə fəal iştirakçıdır və öz maliyyə resurslarını ortaya qoyan ölkədir.

Xəzərdə yükdaşımaların gözlənilən artımı ilə bağlı bu zavod daha böyük həcmə işləyəcək.

Ardı Səh. 5

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Əvvəli Səh. 4

Əlbəttə ki, nəqliyyat infrastrukturamızın önəmli hissəsi bax, bu gün burada toplaşdığımız Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanıdır. Bu limanın tikintisi uğurla gedir, artıq liman fəaliyyət göstərir. Ancaq limanın birinci fazasının istismara verilməsi gələn ilin ortalarında nəzərdə tutulur. Ondan sonra ildə 15 milyon ton yük və 100 min konteyner bu limandan keçəcək. İkinci mərhələsinin başa çatması nəticəsində isə Ələt limanı-

nın imkanları 25 milyon ton yükə və 1 milyon konteynerə bərabər olacaq. Yəni, son illər ərzində Azərbaycanda nəqliyyat sektoruna qoyulan sərmayə artıq çox güclü infrastrukturaya gətirib çıxarıb. Bu infrastruktur həm ölkəmiz, həm bölgə və həm də dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Bakı-Tbilisi-Qars tarixi layihədir, qlobal layihədir. Bu layihə ölkələri bir-birinə daha yaxın edəcək. Bu layihə bölgədə sabitliyin,

təhlükəsizliyin təminatı işində öz rolunu oynayacaq. Bu layihə bizim iqtisadi imkanlarımızı artıracaq və biz böyük vəsait əldə edəcəyik. Əlbəttə, bir daha demək istəyirəm ki, bu layihənin həyata keçirilməsi ancaq Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birgə səyləri hesabına mümkün olmuşdur. Biz heç bir yerdən heç bir yardım, heç bir kredit almadıq, öz daxili imkanlarımız hesabına bu yolu tikişik və bu gün istifadəyə veririk. Əziz dostlar, bu gözəl tarixi hadisə münasibətilə

sizi bir daha təbrik etmək istəyirəm. Əminəm ki, Bakı-Tbilisi-Qars yolu həmişə açıq olacaq. Sağ olun.

x x x

Sonra Gürcüstanın Baş naziri Giorgi Kvirikaşvili, Qazaxıstanın Baş naziri Bakıttjan Saqintayev, Özbəkistanın Baş naziri Abdulla Aripov çıxış etdilər.

Türkiyənin Baş naziri Binəli Yıldırımın təbrik məktubu oxundu.

Daha sonra Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan çıxış etdi.

Çıxışlardan sonra Bakı-Tbilisi-

Qars dəmir yolunun tikintisi ilə bağlı videoçarx nümayiş olundu. Sonra dövlət və hökumət başçıları Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin çivlərini vurdular və yoldəyişən qurğunu işə saldılar. Bununla da Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti ilə hərəkət edən ilk yük qatarı yola salındı. Dövlət və hökumət başçıları memorial daşın üzərindən örtüyü götürdülər və birgə foto çəkildilər.

Ardı Səh. 6

31 oktyabr 2017-ci il

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Əvvəli Səh. 5

Sonda dövlət və hökumət başçıları qatarla açılış mərasiminin keçirildiyi Ələt limanından Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti ilə Ələt dəmir yolu stansiyasına yola düşdülər.

x x x

Avrasiya məkanı üçün yeni yüksəliş layihəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti qədim İpək Yolunun polad magistrallar üzərində bərpasıdır.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisinə dair Saziş 2007-ci ildə Tbilisidə imzalanıb. Elə həmin ilin noyabrında Gürcüstanın Ma-

rabda məntəqəsində dəmir yolu xəttinin təməli qoyulub. 2008-ci ilin iyulunda isə Qars şəhərində Qars-Gürcüstan sərhədi hissəsinin tikintisinin təməlqoyma mərasimi keçirilib. Ümumi uzunluğu 846 kilometr olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin 504 kilometrlik hissəsi Azərbaycanın əra-

zisindədir. Dəmir yolu xəttinin 263 kilometri Gürcüstandan keçir. Yolun 79 kilometri isə Türkiyə ərazisindədir.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Mərkəzi Asiya ölkələrinin - Türkmənistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan və Tacikistan, həmçinin Əfqanıstanın Avropa və

dünya bazarlarına çıxışını asanlaşdıracaq. Gələcəkdə Avropa və Asiya ölkələrinə məxsus yüklərin bu dəmir yoluna cəlb edilməsi hər iki istiqamətdə multimodal daşımaların həcmi artıracaq. Belə ki, üçüncü istismar ilində 3-5 milyon ton, beşinci istismar ilində 6-8 milyon ton yük, bundan sonra isə ildə 3 milyon sərnişin və 17 milyon ton yük daşınacağı nəzərdə tutulur. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycan ilə yanaşı, Gürcüstan və Türkiyə də tranzit daşımalarından yüksək gəlir əldə edəcək. Bütün bunlar Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin əhəmiyyətini, onun təhlükəsizliyini, etibarlılığını, sürət və vaxt tezliyini aydın göstərir. Bu yol istifadəyə verildəndən sonra mövcud yükdaşımalarla müqayisədə zaman fərqinin iki dəfəyədək azalması müşahidə olunacaq ki, bu da layihənin iqtisadi səmərəsini daha da artırır.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun digər önəmli cəhəti isə Azərbaycanın bu layihənin verdiyi imkanlardan istifadə edərək Türkiyə ilə Gürcüstan ərazisindən birbaşa dəmir yolu əlaqəsi qurmasıdır. Bu dəmir yolu regionda turizmin inkişafına da güclü təsir göstərəcək. Beləliklə, öz əhəmiyyətinə görə global səciyyə daşıyan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu iki qitəni polad rellərlə birləşdirərək böyük sosial-iqtisadi səmərəyə zəmin yaradır. Ən əsası isə bu dəmir yolunun işə düşməsi regionda sabitliyə, xalqlarımızın daha da yaxınlaşmasına və iqtisadi inkişafa ən böyük töhfədir. Bu töhfənin təməlinə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin sarsılmaz dostluğu və qarداşlığı dayanır.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan: "Bu gün Azərbaycanla əlaqələrimizin strateji müttəfiqlik səviyyəsində olması qürur mənbəyimizdir"

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın AZƏRTAC, APA və TREND agentliklərinə müsahibəsi

-Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri və Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının budəfəki iclasının əhəmiyyəti haqqında nə deyə bilərsiniz?

Azərbaycanla diplomatik əlaqələrimizin yenidən yaradılmasının 25-ci ildönümünü bu ilin yanvar ayında qeyd etdik. 25 il bundan əvvəl Can Azərbaycanla yenidən yaradılan əlaqələrimizin bu gün strateji müttəfiqlik səviyyəsində olması isə bizim xüsusi sevinc və qürur mənbəyimizdir.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etməsindən bu günə qədər keçən müddət ərzində ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi kurs və Prezident İlham Əliyevin səbatlı rəhbərliyi altında regionda sabitlik və əməkdaşlığın, eyni zamanda, mədəniyyətlərarası tolerantlığın alınmaz qalmasına çevrilib.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı strateji müttəfiqliyin ruhuna uyğun ikitərəfli əlaqələrimiz iqtisadiyyat, enerji, hərbi, müdafiə sənayesi və təhlükəsizlik məsələləri başda olmaqla bütün sahələrdə artmaqda davam edir. Son olaraq qardaşım İlham Əliyevi D-8 Zirvəsində xüsusi qonaq statusunda İstanbulda qarşıladım.

Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının iclasında gündəliyimizdəki bu məsələlərə baxacağıq. Şuranın iclasında bir Protokol və bəzi sənədlər də imzalayacağıq. Bu sənədlər şübhəsiz ki, mövcud ikitərəfli əməkdaşlığımızın hüquqi bazasını daha da möhkəmləndirəcək. Şuranın iclaslarının hər il sistemli şəkildə keçirilməsindən böyük məmnunluq duyuruq. Gələn il 7-ci iclası Türkiyədə keçirəcək, əziz qardaşım Prezident İlham Əliyevi bu münasibətlə ölkəmizdə qarşılamadan şərəf duyacağıq.

-Cənab Prezident, Türkiyə hər zaman Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyib. Problemin həlli istiqamətində təsəffüf ki, ikili standartlar tətbiq olunur. Sizcə, Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli üçün xüsusilə hansı ölkələrə üstünlük verilməlidir və problemin həllində hansı ölkələrin başlıca səbəbləri nələdir?

Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycanın olduğu kimi, bizim də qanayan yaramızdır. Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin işğalına son qoymayana qədər əfsuslar olsun ki, bu məsələ həll oluna bilməyəcək. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında işğala dərhal son qoyulmalıdır.

Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə yanaşı, son dövrlərdə mülki əhalini hədəf seçən təxribatlarını da lənətləyirik. Belə hərəketlər regionda sülhün təmin olunmasına heç bir halda kömək edə bilməz.

Minsk qrupu başda olmaqla beynəlxalq ictimaiyyətin Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində

lar varmı?

-TANAP Türkiyə və Azərbaycanın birlikdə işləyib hazırladığı, həmçinin Avropanın enerji təhlükəsizliyi baxımından da böyük əhəmiyyətə malik strateji layihədir. İnşaat işləri planlı şəkildə davam edir. İnşalaha, yaxın vaxtlarda bu layihəmizi də istifadəyə verməyin sevincini yaşayacağıq.

Enerjiyə olan tələbatın artmasında iqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (İƏİT) ölkələri arasında Çindən sonra ikinci sıradayıq. Buna görə TANAP Türkiyənin hər il sürətlə artan təbii qaz ehtiyacının ödənilməsi baxımından həlledici əhəmiyyətə malikdir. Eyni zamanda, "Şahdəniz" sahəsindəki qazı Avropaya nəql etməklə Avropanın enerji təhlükəsizliyinə də töhfə verəcəyi birmənalıdır. Türkmən qazının da bu layihənin bir hissəsi olması üçün ciddi səylər göstəririk. TANAP-ın birinci fazasından aldığımız qazın həcmi Türkiyənin qarşısındakı dövr üzrə qaz ehtiyacı hesabında öz əksini tapıb. Digər tərəfdən, Rusiyanın hazırda Balkan ölkələri ərazisindən keçməklə aldığımız qazı birbaşa Qara dəniz vasitəsilə ölkəmizə istiqamətləndirmək istəyi çərçivəsində formalaşan "Türk Axını" layihəsində də işləri davam etdiririk.

Şərqi Aralıq dənizi və İraq başda olmaqla yeni layihələri də nəzərdən keçirməyə hazırıq. Aparılan qarşılıqlı əlaqələrimizdə yeni alternativlərə də diqqət ayırırıq. Türkiyə bütün bu təchizat layihələri ilə təmin edilən qazın maliyyə baxımından ən sərfəli və qısa məsafədən Avropaya nəql edilə biləcək marşrutda iştirak edir. Ölkəmizin təbii qaz və enerji üzrə ticarət mərkəzinə çevrilməsi üçün yeni investisiya qoyuluşlarını davam etdirəcəyik.

-Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı iqtisadi əlaqələrin indiki vəziyyəti və gələcək əməkdaşlıq sahələri məsələsi haqqında nə demək olar?

-Türkiyə və Azərbaycan hər şeydən əvvəl qardaş ölkələrdir və bu sahədəki əlaqələrimiz qardaşlıq bünövrəsi üzərində formalaşır. Faktiki olaraq reallaşan qarşılıqlı kapital qoyuluşlarımızın həcmi 2016-cı ilin sonunda 23 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olub. Investisiyalarımızı beş il ərzində 30 milyard ABŞ dolları səviyyəsinə çatdırmaq imkanımız var.

Təbii ki, global iqtisadiyyatdakı və regionumuzdakı geosiyasi proseslər hamımıza təsir göstərir. Bildiyiniz kimi, Türkiyə son dörd ildir ki, onu zəiflətmə məqsədi güdən müxtəlif istiqamətlərdən gələn çoxsaylı hücumların hədəfinə çevrilib. Lakin yenə də dik dururuq. Azərbaycana isə neftin qiymətinin ucuzlaşmasının təsirləri oldu. Hər çətinliyin özündə müəyyən imkanlar da ehtiva etdiyinə inanırıq.

Azərbaycanın qeyri-neft sektorunu inkişaf etdirmək cəhdlərinin cənab Prezident Əliyevin uzaqgörən rəhbərliyi altında uğurla artdığını müşahidə edirik. Xarici investisiyaların təşviq edilməsi, böyük türk şirkətlərinin Azərbaycana investisiya qoyması və özəlləşdirmə məsələlərində azərbaycanlı qardaşlarımızla yaxın əməkdaşlıq şəraitində işləməyə başlayacağıq. Bu məqsədlə qarşısındakı günlərdə Türkiyədə Xarici İqtisadi Əlaqələr Şurasının da əməkdaşlığı ilə "Road Show" tədbirinin keçirilməsi üçün iqtisadiyyat nazirliklərimiz arasında işlər davam etdirilir.

Həmçinin Naxçıvanla ticarət əlaqələrimizin canlandırılması, iş adamlarımızın həvəsləndirilməsi üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirdik. Oktyabrın 28-də iqtisadiyyat nazirliklərimiz İğdırda toplaşdı iş adamlarımla görüşdülər, bu məsələdə görülən işlərlə bağlı iş adamlarımıza məlumat verdilər. Yaxın vaxtlarda Naxçıvanla ticarət həcmimizin artırılması istiqamətində konkret nəticələr əldə edəcəyimizə inanırıq.

-Ölkələrimizin yerləşdiyi coğrafiyada gərginlik və terror təhlükəsi davam edir. Ölkələrimiz arasında bu sahədə əməkdaşlıq dərindən artırmaq və terror təhlükəsizliyinə qarşı səmərəli tədbirlər görmək üçün nə kimi imkanlar var? Həmçinin FETÖ-yə qarşı mübarizə haqqında nə deyə bilərsiniz?

-DAEŞ, PKK, PYD, YPG, DHKP-C və MLKP terror təşkilatlarından birinin digərindən fərqi yoxdur. Onların məqsədi birdir, o da Türkiyəni zəiflətməkdir. Keçən il FETÖ tərəfindən 250 vətəndaşımızın ölümünə, 2 min 193 vətəndaşımızın isə yaralanmasına səbəb olan, tariximizin ən xain çevriliş cəhdini də millət olaraq terror və terror təşkilatları qarşısında bir bədən, bir can olmağımız sayəsində uğursuzluğa düşürdük. Əziz qardaşım Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan xalqına da bu xain təşkilat qarşısında nümayiş etdirdikləri həmrəyliyə görə xüsusilə təşəkkür etmək istəyirəm. Azərbaycan xalqının 15 iyul gecəsində bizimlə eyni mövqedən çıxış edərək Türkiyədən daxil olan xəbərləri izlədiyini, xain çevrilişin uğursuz olmasını səmimi qəlbən dilədiyini bilirəm. Bu da Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının nə qədər güclü olduğunu göstərir. FETÖ olduğu bütün ölkələr üçün təhlükə mənbəyidir. Buna görə də Azərbaycanın FETÖ strukturlarına qarşı gördüyü tədbirlərdən razı qaldığımızı bildiririk.

Bütün sahələrdə olduğu kimi, terrorizmə qarşı mübarizə sahəsində də Azərbaycanla yaxın əməkdaşlıq edirik. Səlahiyyətli orqanlarımız arasında kəşfiyyat və məlumat mübadiləsi, eyni zamanda, əməliyyat sahəsində əməkdaşlığımız da artan sürətlə davam edir. Azərbaycan xarici terrorizmlərin Suriyaya keçməsinin qarşısını almaq sahəsində mühüm ölkədir və bu istiqamətdə faydalı işlər görür.

-Türkiyənin regionda baş verən proseslərlə bağlı mövqeyi hər kəs tərəfindən maraqla izlənilir. Suriya və İraqda yaşananlarla bağlı Türkiyənin ümumi mövqeyi haqqında nə deyə bilərsiniz? Xüsusilə DAEŞ-in məğlubiyəyə uğradılmasından sonra

Suriya ilə əlaqələr, İraq Kürdüstanı və Kərkükün taleyi ilə bağlı Türkiyənin nə kimi planları var? Bu kontekstdə PKK-ya qarşı mübarizə məsələsində fikirlərinizi bildirmək istərdik.

-İraqın siyasi birliyi və ərazi bütövlüyünün qorunmasına böyük əhəmiyyət veririk. Şimali İraqda baş verən hadisələr sadəcə kürdləri deyil, eyni zamanda, ərəbləri, türkmənləri və digər qrupları yaxından maraqlandırır. Yaddan çıxarmayacağıq ki, İraq təklidə kürd, ərəb və ya türkmən dövləti olmadığı kimi, Kərkük və Mosul da təklidə kürdlərin məskəni deyil.

İraq Kürdüstanı Regional Həkimyyəti keçirdiyi qondarma referendumla beynəlxalq hüququ və Konstitusiyasını pozub. Təəssüf ki, Kürdüstan Regional Həkimyyəti bizim və beynəlxalq ictimaiyyətin bütün xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, qondarma referendum keçirmək yolunu seçdi. Bu yolla yalnız İraqda deyil, bütün regionda sülh və sabitliyi təhlükəyə atdı. Keçən dövr ərzində verdikləri bəyanatlar tədricən də olsa səhvlərini başa düşdüklerini göstərir. Ən qısa müddətdə gözlənilən cavab verəcək addımlar atmalarını istərdik.

İraq ərazisindəki PKK-nın mövcudluğuna son qoyulması kontekstində İraq hökuməti ilə hər cür əməkdaşlığa hazırıq. Kərkükdə ictimai asayiş və sülhü pozmağa cəhd edə biləcək PKK terror təşkilatının bu regionda sığınacaq tapmasına vasitəçi olanlara buna görə bizim tərəfimizdən cavabdeh hesab olunacaqlar. İraq hökumətinin Kərkükü geri almasını, eləcə də PKK terror təşkilatının hərəketlərinə göz yumulmayacağına, bunların səfərbər edilməsinin mübarizə elan olunması kimi qəbul ediləcəyinə dair bəyanatını razılıqla qarşıladıq. Türkiyə ölkədə daimi sülh və sabitliyin təmin olunması məqsədilə atacağı addımlarda İraq hökumətinin yanında olacağıq.

Suriyada inkişaf etdirilməyə çalışılan siyasi keçid prosesinə olan güclü dəstəyimiz də davam edəcək. İdlib - münaqişə bölgə ilə bağlı müzakirə prosesində biz müxalifətin zəmanətçisi qismində razılıq əldə olunmasında müəyyən rol oynadıq. Bu zaman bölgədəki müxtəlif qrupların məsələyə yanaşma tərzi və rəylərini də nəzərə almağa səy göstərdik.

Atəşkəsin davam etməsinə nail olmaq məqsədilə İdlib istiqamətində əməliyyat həyata keçirdik. Bu əməliyyatla, Fərat Qalxanı Əməliyyatı ilə özümüzlə bölgəmizdə yaratdığımız sahəni İdlibin təhlükəsizliyini təmin etməyə dair yeni addımla daha da inkişaf etdirdik. Bu yolla təhlükəsizliyimizi təhdid edənlərə qarşı hər cür tədbir görə biləcəyimizi nümayiş etdirdik. Cənub sərhədimizdə terror dəhlizi yaradılmasına qətiyyətlə imkan verməyəcəyik. Suriyadakı münaqişənin siyasi yolla həll olunması üçün əlimizdən gələni etməyə davam edəcəyik.

Naxçıvan şəhərindəki Əziz Əliyev prospekti yenidən qurulub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2016-cı il noyabrın 18-də "Azərbaycanın görkəmli dövlət və elm xadimi Əziz Əliyevin 120 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Buna uyğun olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2016-cı il 21 noyabr tarixli Sərəncamı ilə Tədbirlər Planı təsdiq olunub. Tədbirlər Planına əsasən Naxçıvan şəhərinin Əziz Əliyev prospektində yenidənqurma işləri aparılıb və yeni yerüstü piyada keçidi inşa olunub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, oktyabrın 28-də Naxçıvan şəhərindəki Əziz Əliyev prospekti və yeni inşa olunmuş yerüstü piyada keçidi istifadəyə verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov açılışı bildiren lenti kəsib, aparılan tikinti və yenidənqurma işləri ilə maraqlanıb.

Bildirilib ki, Naxçıvan şəhərinin Əziz Əliyev prospektində yenidənqurma işlərinə bu ilin əvvəlindən başlanılıb. Yenidənqurma işləri aparılarkən yerli tikinti materiallarından istifadə olunub, avtomobil yolunun hərəkət hissəsi genişləndirilərək 24 metrə çatdırılıb, asfalt örtük verilib. Yolun hər iki kənarında piyada yolu salınıb, ümumi uzunluğu 3500 metr olan yeni divar tikilib, müasir işıqlandırma sistemləri qurulub və yaşıllaşdırma işləri görülüb. Yerüstü piyada keçidi yeni yaşayış kompleksi ilə Cahan Ticarət Mərkəzi və buradakı bazar istiqamətində sakinlərin təhlükəsiz və rahat hərəkətinə imkan verəcəkdir. Müasir memarlıq üslubunda inşa olunan və işıqlandırma sistemi qurulan piyada keçidinin ümumi uzunluğu 41, eni isə 3 metrdir. 5 sütun üzərində qurulmuş keçidin yolun hərəkət hissəsindən hündürlüyü isə 4,7 metrdir. Ali Məclisin Sədri Naxçıvan şəhərində abadlıq-quruculuq işlərinin davam etdirilməsi, eləcə də nəqliyyatın və piyada axının intensiv olduğu ərazilərdə hərəkətin tənzimlənməsi ilə bağlı tapşırıqlar verib.

ABŞ səfiri: "BTQ əlaqələrin qurulması istiqamətində atılan mühüm addımdır"

"Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolunun açılışı Avrasiya boyunca daha yaxşı ticarət və əlaqələrin qurulması istiqamətində atılan növbəti mühüm bir addımdır". SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu sözləri ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta deyib. Onun sözlərinə görə, yeni İpək Yolunun əhəmiyyəti barədə uzun müddət danışılıb: "Bugünkü açılış da həmin istiqamətdə atılmış önəmli bir addımdır. Bütün bunları qeyd edərkən həm Azərbaycanın, həm Gürcüstanın dünya üçün əhəmiyyətini də nəzərə almaq lazımdır".

Siyavuş Novruzov: "Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu tarixi əhəmiyyətə malik layihədir"

Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu həm iqtisadi, həm də siyasi baxımdan çox əhəmiyyətli bir layihədir. Bunu Trend-ə Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İcra katibinin müavini, Milli Məclisin deputatı Siyavuş Novruzov deyib.

S.Novruzov bildirib ki, BTQ beynəlxalq əhəmiyyətli bir layihədir: "Bunun siyasi və beynəlxalq əhəmiyyəti iqtisadi əhəmiyyətindən daha böyükdür. Yeni iqtisadi baxımdan başqa sahələrdən də ölkə üçün gəlir əldə etmək olur. Amma siyasi və beynəlxalq baxımdan bu layihə çox mühüm bir addımdır. BTQ-nin bugünkü açılış mərasimində də Orta Asiya ölkələrinin iştirakı onu göstərir ki, bu, tarixi əhəmiyyətə malik bir layihədir. Bu layihənin müəllifi ümummilli lider Heydər Əliyevdir. İstər Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsi, istər Cənub Qaz Dəhlizi və digər layihələrin müəllifi ümummilli lider Heydər Əliyevdir və onun

uzaqgörən siyasəti nəticəsində bu addımlar atılıb və Prezident İlham Əliyevin iradəsi nəticəsində bu layihələr reallaşıb".

Deputat əlavə edib ki, BTQ layihəsi region ölkələrinin birliyi, təhlükəsizliyi və əməkdaşlığına xidmət edən mühüm bir addımdır: "Hesab edirəm ki, keçmiş sovet məkanından da bu layihələrə qoşulanlar olacaq. Bu dəmir yolunun iqtisadi əhəmiyyəti də olduqca böyükdür. Həm yük, həm də sərnişin daşımaları ilə bağlı ölkəmiz gəlir əldə edəcək. Bu layihə həmçinin turizm po-

tensialının genişlənməsinə xidmət edəcək".

S.Novruzov hesab edir ki, BTQ-nin açılışından sonra Azərbaycanı istəməyən qüvvələr tərəfindən müəyyən qaraxma, böhtan kampaniyasının da olaçağı, o cümlədən Azərbaycan daxilində olan müxalifətin bu kampaniyaya qoşulacağı gözlənilir: "Bu layihənin açılış mərasimində bir neçə gün qalmış mitinqin keçirilməsi bunun bariz nümunəsidir. Azərbaycan bu qədər böyük iş görür, Ermənistanı tamamilə blokada alır, ancaq müxalifət erməni lobbisinin təhriki ilə müxtəlif şüarlar altında mitinq keçirir. Amma buna baxmayaraq, ölkə Prezidentinin cəsarəti, iradəsi və ölkə başçısı ilə xalqın birliyi gələcəkdə də bu cür layihələrin həyata keçirilməsinə dəstək verəcək". Deputat vurğulayıb ki, BTQ Avropa İttifaqı ilə sazişin yenilənməsi ərafında açılıb: "Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi də Avropanın diqqətini cəlb edən ən mühüm layihələrdən biridir".

"BTQ Azərbaycanın infrastruktur sahəsində keçirdiyi ən böyük layihədir"

"Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xətti layihəsi kifayət qədər böyük bir layihədir. Bu layihə Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum layihəsindən sonra Azərbaycanın məhz infrastruktur sahəsində keçirdiyi ən böyük layihədir.

Əgər biz bu layihənin tarixinə fikir versək görərik ki, hələ 1998-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycanda Avropa Birliyinin traseka layihəsi ilə bağlı böyük bir beynəlxalq tədbir keçirilmişdi və orada Bakı Bəyannaməsi imzalanmışdı. Yeni bu layihənin ilkin olaraq siyasi cəhətdən hazırlanması və dövlətlə razılaşdırılması hələ 1990-cı illərin ortalarına gedib çıxırdı". Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Tahir Mirkişili deyib.

Onun sözlərinə görə, artıq 2007-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü və siyasi iradəsi ilə hər üç ölkənin - Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstanın səlahiyyətli şəxslərinin imzası ilə layihənin ilkin olaraq başlanması ilə bağlı qərar imzalandı: "Xüsusi qeyd etmək istərdim ki, layihə həyata keçən dövrdə də bu layihəyə alternativ olan bir layihə də var idi. Bu layihə Qars-Gümrü-Tbilisi layihəsi idi ki, bu

da Ermənistan rəhbərliyi və onların havadarları tərəfindən çox güclü şəkildə lobbicilik fəaliyyəti ilə dəstəklənmirdi. Amma istənilən halda Azərbaycan dövlətinin nüfuzu, ölkə rəhbərinin siyasi nüfuzu və iradəsi, eyni zamanda Azərbaycanın bundan öncəki layihələrdə özünü daha çox etibarlı partnyor kimi göstərməsi, ümumiyyətlə Azərbaycanın regionda iqtisadi cəhətdən yeri və iqtisadiyyatın həcmi son nəticədə ölkəmizin təşəbbüskar olduğu layihənin qalib gəlməsinə imkan yaratdı. Təbii ki, ötən müddət ərzində bu layihənin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan həm siyasi, iqtisadi, həm də maliyyə cəhətdən köməyini əsirgəmədi, eləcə də layihəni həyata keçirmək üçün siyasi iradə ortalağa qoydu. Layihənin əhəmiyyəti haqqında xüsusi onu qeyd etmək istərdim ki, bugün bizim yaşadığımız

Avrasiya materikində dünyanın iki nəhəng iqtisadi gücü vardır. Bunlardan biri Qərbdə Avropa Birliyi, digəri isə Şərqdə Çin dövlətidir. Bugün Çinlə Avropa Birliyi arasında hər gün orta hesabla 1 milyard dollar həcmində ticarət müqaviləsi imzalanır. Eləcə də hər iki qurum arasında ildə təxminən 100 milyon ton yük daşınır. Əgər biz daşınmanın marşrutuna fikir versək, bugün daşınmanın bir hissəsi şimal tərəfdən transmilli dəmir yolu vasitəsilə Rusiyadan Finlandiyaya keçir ki, bu da Rusiyanın başladığı yeni bir layihədir. Amma cənub tərəfdən dəniz yolu vasitəsilə Hind okeanı və Suveyş kanalını keçməklə Almaniyanın limanlarına çatdırılmasıdır. Hər iki yolun özünün mənfəci cəhətləri var. Çünki cənub yolu 30-35 gün ərzində kifayət qədər böyük və uzun bir müddətdir. Artıq müasir ticarətin qanunları və dinamikliyi tələb edir ki, bu daha sürətli olsun. Şimal yolu isə Rusiya ilə baş verən Avropa Birliyi ölkələri arasında siyasi münasibətlərin soyuq olması və Rusiyanın üzərində sanksiyaların olması və s. riskləri artırır. Belə bir kontekstdə Avropa ilə Çini birləşdirən orta koridor yeni qısa bir marşrutun yaranmasına ehtiyac yaranır ki, Azərbaycan da bundan çox məhərrətlə istifadə edə bildi".

"BTQ strateji əhəmiyyət daşıyır"

"Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi müstəqillik tariximizin ən mühüm səhifələrindən biridir. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Musa Qasımlı deyib. Onun sözlərinə görə, bu yol Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi beynəlxalq layihələrdən biri olmaqla böyük tarixi və strateji əhəmiyyət daşıyır: "Bu dəmir yolu təkcə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyəni deyil, Asiya və Avropanı birləşdirəcək, ticarət və kommunikasiyanı genişləndirəcək, dünya ticarətinə yeni nəfəs verəcək. Layihənin işə düşməsi ilə Azərbaycan şəbəkə ölkə halına gəlir və yeni infrastruktur yaranır. Bundan sonra dövlət büdcəmizə əlavə vəsaitlər daxil olacaq və bütün ölkə vətəndaşlarının rifah halını daha da yaxşılaşdıracaq. Həyata keçirilən bütün layihələr xalqımızın təkcə indiki deyil, gələcək nəsillərinin də həyatının təmin edilməsinə yönəlib".

“Azərbaycan uzun əsrlərdən bəri İslam sivilizasiyasının əsas mərkəzlərindən biridir”

Bu fikir Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlının Səudiyyə Ərəbistanının İslam məsələləri, çağırış və irşad naziri şeyx Saleh bin Əbdüləziz Al Əl-Şeyxlə görüşündə səslənib

Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına səfəri çərçivəsində İslam məsələləri, çağırış və irşad naziri şeyx Saleh bin Əbdüləziz Al Əl-Şeyxlə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanı arasında əlaqələrin səviyyəsindən məmnunluq ifadə olunub, iki qardaş ölkənin əlaqələrinin əsasının Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1994-cü ildə Səudiyyə Ərəbistanına səfəri zamanı qoyulduğu vurğulanıb.

Saleh bin Əbdüləziz Al Əl-Şeyx 1999-cu ildə Azərbaycana səfərini və səfər zamanı dövlət başçısı ilə görüşünü məmnunluqla xatırlayıb. O deyib ki, Heydər Əliyev İslam dünyasının problemlərinə xüsusi diqqət yetirirdi. Hazırda bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Nazir Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanının qardaş xalqlar olduğunu bildirib, dövlət başçıları Salman bin Əbdüləziz və İlham Əliyevin rəhbərliyi altında iki ölkənin əməkdaşlığının daha da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə edib. O, həmçinin qardaş ölkələrimiz arasında qarşılıqlı səfərlərin vacibliyini qeyd edib.

Görüşdə Mübariz Qurbanlı Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü barədə danışdı. O, münaqişə nəticəsində erməni vandalları tərəfindən bir sıra maddi-mədəni irs nümunələrinin, o cümlədən məscid və məbədlərin məhv edildiyini diqqətə çatdırdı. Komitə sədri münaqişə ilə bağlı qətiyyətli mövqeyinə və Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmaqdan imtina etdiyinə görə Səudiyyə

yə Ərəbistanı Krallığının rəhbərliyinə və xalqına təşəkkürünü bildirib.

Azərbaycanın uzun əsrlərdən bəri İslam sivilizasiyasının əsas mərkəzlərindən biri olduğunu, İslam dininin yayılmasında və eyni zamanda, müsəlman intibahının bərqərar olmasında mühüm rol oynadığını vurğulayan M.Qurbanlı dinlə bağlı sərt qadağaların mövcud olduğu sovet dövründə Azərbaycanda cəmi 17 məscidin fəaliyyət göstərdiyini, hazırda onların sayının 2000-i ötüb keçdiyini və həmin məscidlərin 300-dən çoxunun tarixi-mədəni abidə kimi qorunduğunu qeyd edib. Komitə sədri Azərbaycan dövlətinin İslam dəyərlərinə qayğısı sayəsində son illər ərzində İslam mədəniyyətinin qiymətli abidələrindən Bibiheybət, Təzəpir, Əjdərbəy, Şamaxı Cümə məscidlərinin və Gəncə şəhərindəki “İmamzadə” kompleksinin əsaslı şəkildə yenidən qurularaq təmir olunduğunu, ölkəmizin paytaxtında Cənubi Qafqazın ən möhtəşəm məbədi olan Heydər məscidinin inşa edildiyini

diqqətə çatdırıb.

Görüş zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2017-ci ilin ölkəmizdə “İslam Həmrəyliyi İli” elan edildiyi diqqətə çatdırılıb, hazırkı dövrdə İslam dünyasında həmrəyliyə böyük ehtiyac olduğu vurğulanıb. “İslam Həmrəyliyi İli” ilə əlaqədar ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda bir sıra tədbirlərin keçirildiyi vurğulanıb və cari ilin dekabr ayında Prezident İlham Əliyevin himayəsi altında keçiriləcək beynəlxalq konfransda iştirakə dəvət məktubu nazirə təqdim olunub. Görüş Səudiyyə Ərəbistanının dövlət informasiya agentliyinin internet sahifəsində və nüfuzlu “Əl-Cəzirə” qəzetində işıqlandırılıb. Səfər çərçivəsində Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Səudiyyə Ərəbistanının Məhəmməd bin Nayif adına Reabilitasiya və Qayğı Mərkəzində olub. Burada M.Qurbanlıya Mərkəzin fəaliyyəti və məqsədləri haqqında geniş məlumat verilib. (AZƏRTAC)

Novruz Məmmədov: “2017-ci il müstəqil Azərbaycanın tarixində ən uğurlu səhifələrdən biri kimi yadda qalacaq”

“2017-ci il müstəqil Azərbaycanın tarixində ən uğurlu səhifələrdən biri kimi yadda qalacaq”. SİA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Novruz Məmmədov “Twitter”dəki sahifəsində yazıb. N.Məmmədov qeyd edib: “Böyük tarixi hadisələr sırasında - Yeni Əsrin - XXI əsrin kontraktının imzalanmasından sonra, bu gün isə iki qitənin ölkələrini və xalqlarını bir-birinə yaxınlaşdıran Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin açılışıdır. Yolun daim uğurlu olsun, Azərbaycan!”

Kaxa Kaladze: “Bakı-Tbilisi-Qars dünya ölkələri arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişlənməsində mühüm rol oynayacaq”

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılışı böyük tarixi hadisədir. Bu layihənin reallaşması Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birgə qələbəsidir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Gürcüstan Baş nazirinin sabiq müavini və sabiq energetika naziri, Tbilisi şəhərinin yeni seçilmiş meri Kaxa Kaladze jurnalistlərə müsahibəsində söyləyib. O deyib ki, bu gün regionumuzda Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin birgə iştirakı ilə bir sıra dünya miqyaslı çox mühüm layihələr həyata keçirilir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri artıq regionun inkişafında və Avropanın enerji təminatında mühüm rol oynayır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istismara verilməsi də bizim birgə qələbəmizdir və bu böyük tarixi hadisədir.

“İnanıram ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu regionda sülhün bərqərar olunmasında, iqtisadi, siyasi inkişafımızda, eləcə də dünya ölkələri arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin, mədəni münasibətlərin genişlənməsində mühüm rol oynayacaq”, - deyərək, Kaladze vurğulayıb. Kaxa Kaladze daha sonra deyib: “Biz region xalqları üçün faydalı olacaq daha böyük layihələr həyata keçirəcəyik. Onlardan bəzilərinin inşası da artıq başa çatmaq üzrədir. Bütün bunlar bizə daha sürətli inkişaf, sülh, əmin-amanlıq və parlaq gələcək bəxş edəcək”.

“BTQ iqtisadi və siyasi baxımdan dividend gətirəcək”

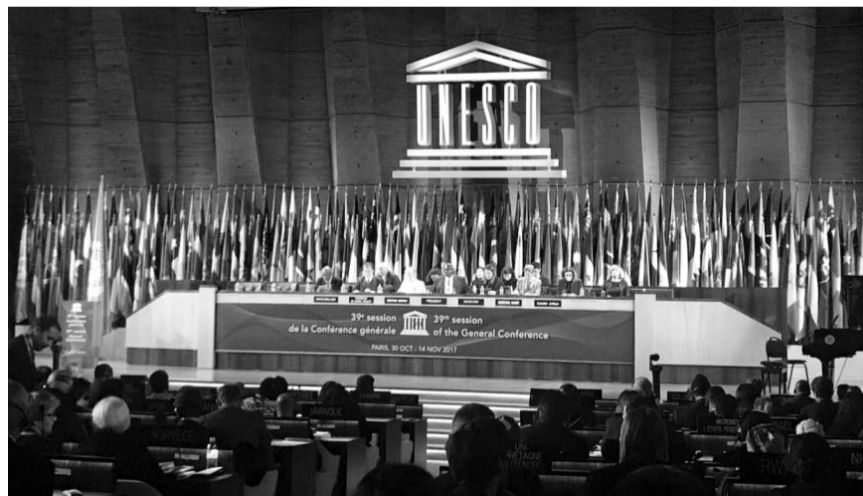
“Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən, xüsusilə, müdrik dövlət rəhbəri, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtmasından və “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasından sonra ölkəmiz bir sıra vacib regional və beynəlxalq əhəmiyyətli layihələri gerçəkləşdirib”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Eldəniz Səlimov deyib. Onun sözlərinə görə, bölgənin təhlükəsizlik və sabitlik adası olan Azərbaycan nəinki yerləşdiyi regionun, hətta, Avropanın və dünyanın enerji təminatçısına çevrilib, enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında böyük rola malikdir: “Bunlar da təbii ki, elə-belə baş verməyib. Bu işlərin təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və onun layiqli davamçısı ölkə Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan naminə yorulmaz fəaliyyəti, müdrikliyi və uzaqgörənliyi dayanıb. Onlar olmasaydılar nəinki Azərbaycan, ümumən Avropa və dünya üçün əhəmiyyətli və önəmli layihələr gerçəkləşə bilməzdi. Məhz onların qətiyyəti və iradəsi sayəsində hamımıza bəlli olan layihələr uğurla gerçəkləşdirildi və bu gün də öz töhfələrini verməkdədirlər”.

Millət vəkili qeyd edib ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti də məhz belə layihələrdəndir: “Bu layihənin icrası, konkret desək, adıçəkilən dəmir yolu xəttinin açılışı və işə düşməsi növbəti uğurlarımızda, iqtisadi və siyasi inkişafımızda önəmli yere və rola malik olacaq. Azərbaycan dövləti və xalqı bundan həm iqtisadi, həm də siyasi dividendlər əldə edəcək”.

Azərbaycan YUNESKO Baş Konfransının vitse-prezidenti seçilib

Parisdə YUNESKO-nun baş qarargahında təşkilatın Baş Konfransının 39-cu sessiyası öz işinə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın YUNESKO yanında daimi nümayəndəliyinin rəhbəri səfir Anar Kərimov və Milli Komissiyanın rəhbəri Elnur Sultanov konfransda iştirak edirlər. Tədbirdə YUNESKO Baş Konfransının keçmiş prezidenti Stenli Mutuba Simataa, qurumun baş direktoru İrina Bokova və İcra Surasının sədri Maykl Vorbs çıxış edərək təşkilatın üzləşdiyi məsələlərdən, problemlərdən çıxış yollarından və qarşıdan gələn növbəti iki ildə görülməli işlərdən danışdılar.

YUNESKO Baş Konfransının 39-cu sessiyasının açılışında Azərbaycan Respublikası konfransın vitse-prezidenti seçilib. Ölkəmiz, həmçinin Baş Konfransın nominasiya komitəsinin sədr müavini seçilib. İki ildən bir keçirilən sessiya qurumun ən mühüm tədbiri hesab edilir. Üzv ölkələr YUNESKO

üzrə Milli komissiyalar, qurum yanında daimi nümayəndəliklər və təşkilatın əhatə etdiyi bütün prioritet sahələr üzrə təmsilçilərin iştirakı ilə Baş Konfransın işində təmsil olunurlar. Sessiya çərçivəsində mədəniyyət, təhsil, informasiya və kommunikasiya sahələrində aktual məsələlərə baxılacaq, müzakirələr aparılacaq.

Bakı-Tbilisi-Qars Şərqlə Qərbi birləşdirən global layihədir

İlkin mərhələdə BTQ-nin buraxılış qabiliyyəti ildə 1 milyon sərnişin və 6,5 milyon ton yükə hesablanıb

Dünən Bakı-Tbilisi-Qars Dəmir Yolu Xəttinin təntənəli şəkilə açılış mərasimi keçirildi. Açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Bakiçan Saqintayev, Gürcüstanın Baş naziri Giorgi Kvirikaşvili, Özbəkistan Respublikasının Baş naziri Abdulla Aripov, həmçinin, Tacikistan və Türkmənistan respublikalarından nümayəndə heyətləri iştirak ediblər.

BTQ Bakıdan başlayaraq Gürcüstanın Tbilisi və Axalkalaki şəhərlərindən keçməklə Türkiyənin Qars şəhərinə gedir və beləliklə, Azərbaycanla Türkiyəni, Şərqlə Qərbi birləşdirir. BTQ Dəmir Yolu Xətti Layihəsi uzun dövr gündəmdə olsa da, onun reallaşması yalnız Azərbaycan tərəfinin dəstəyi sayəsində mümkün oldu. 2004-cü il iyunun 14-də Gürcüstana rəsmi səfər etmiş Prezident İlham Əliyev keçirdiyi mətbuat konfransında sözügedən layihəni dəstəklədiyini və Azərbaycanın da bu layihədə iştirak etməyə hazır olduğunu bildirib. 2005-ci il mayın 25-də isə Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Boru Kəmərinin Azərbaycan hissəsinin açılışında Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan prezidentləri BTQ Dəmir Yolu Xətti Layihəsi haqqında bəyannamə imzalayıblar. Nəhayət, 2007-ci il fevralın 7-də Azərbaycan Prezidentinin Gürcüstana işgüzar səfəri zamanı BTQ-nin tikintisinin başlanması ilə bağlı sənəd imzalanıb. Həmin il fevralın 21-də dövlətimizin başçısı layihə ilə əlaqədar tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb. 2007-ci il, noyabrın 21-də üç ölkənin prezidentlərinin iştirakı ilə Gürcüstanın Marabda kəndində BTQ tikintisinin təməli qoyulub, Marabda stansiyasında açılış mərasimi keçirilib. 2008-ci il iyulun 24-də isə Türkiyənin Qars şəhərində dəmir yolunun Türkiyə hissəsinin tikintisinə start verilib.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbaycanın iqtisadiyyatının inkişafında da əhəmiyyətli rol oynayacaq

Azərbaycan layihənin Gürcüstan ərazisindən keçən hissəsinin də tikintisinin maliyyələşdirilməsini öz üzərinə götürərək, bu məqsədlə qonşu ölkəyə illik 1%-lə, 25 il müddətə 220 mln. ABŞ dolları məbləğində kredit verilib. Eyni

zamanda, onu da vurğulamaq lazımdır ki, BTQ Dəmir Yolu Xəttinin ümumi uzunluğu təxminən 840 km-dir. Bununun 500 km-i Azərbaycan, 260 km-i Gürcüstan, 80 km-i isə Türkiyə ərazisindən keçir. Dəmir yolu xəttinin Gürcüstan-Türkiyə sərhədindəki hissəsində uzunluğu 5 km-ə yaxın olan tunel tikilib. Marşrutla ilk illərdə 5-7 mln. ton yük daşınacağı, tədricən bu rəqəmin 50 mln. tona çatdırılacağı proqnozlaşdırılır. Azərbaycanın tranzitdən ildə 50 mln. dollar məbləğində gəlir əldə edəcəyi bildirilir. Sərnişin daşımalarına gəlinə isə, ilk illərdə dəmir yolu xəttində ildə 1 mln. insanın yararlanacağı deyilir. Yeri gəlmişkən, BTQ marşrutu üzrə hərəkət edəcək sərnişin qatarları üçün Azərbaycan İsvaçerinin "Stadler" şirkətinə 30 ədəd yataq tipli vaqon sifariş edib. Vaqonlar "standart", "komfort", "biznes" və "restoran" olmaqla, dörd kateqoriyada istehsal olunur. Qərb politoloqlarının fikrinə görə, hansısa ölkənin dünya miqyasında daha çox tanınması üçün üç mühüm amil zəmin yaradır: ölkənin ya təbii sərvətləri, ya görkəmli şəxsiyyətləri, ya da dünya əhəmiyyətli tranzit yollarla bağlılığı olmalıdır. Bu gün Tanrı Azərbaycana həmin amillərin üçünü də bəxş edibdir. Təbii sərvətlərimiz də var, həmin sərvətlərdən xalqın mənafeyi naminə istifadə etməyi bacaran Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev və bu siyasətin layiqli davamçısı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev. Bu gün Azərbaycan-

da dövlət siyasəti ölkə Prezidentinin uğurlu proqramatik siyasəti ilə elə tənzimlənib ki, buradakı iqtisadi layihələrin böyük əksəriyyəti ölkəmizin dövlət müstəqilliyinin əbədləşdirilməsinə, beynəlxalq aləmdəki nüfuzumuzun artmasına, xalqımızın yeganə problemi olan Ermənistan - Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli şəkildə həllinə zəmin yaradılmasına xidmət edir. Məsələyə bu prizmadan yanaşanda Bakı-Tbilisi-Qars Dəmir Yolu Layihəsinin daha çox siyasi əhəmiyyət kəsb etdiyinin şahidi oluruq. Hətta bəzi əcnəbi ekspertlərin fikrincə, bu layihə Avropa üçün iqtisadi səmərədən daha çox siyasi önəm kəsb edir.

Vikipediyalara "Dəmir İpək Yolu" və "Dünyanın 100 önəmli layihəsindən biri" kimi düşmüş, uzunluğu 840 kilometr olan Bakı-Tbilisi-Qars Dəmir Yolunun tikintisinin nəzərdə tutulan vaxtda istifadəyə verilməsi üçün Azərbaycan - Gürcüstan-Türkiyə arasında aparılan danışıqlarda qədim "Qədim İpək Yolu"nun təşəbbüskarı kimi Azərbaycanın əhəmiyyətli rolu daim qiymətləndirilir. Əvvəllər "Transsibir" magistralı ilə daşınan yükləri Gürcüstandan keçərək, İstanbula çatdıracaq, oradan isə Avropaya istiqamətlənəcək bu layihə əsas tranzit mərkəzinə çevrilməklə iqtisadi səmərəlilik baxımından da böyük əhəmiyyətə malikdir.

Asiyanı Avropa ilə birləşdirəcək bu yolun bizim üçün çoxsaylı əhəmiyyətlərindən biri də "Made

in Azerbaijan" brendini dünyada tanıtdırmaq üçün yerli məhsulların dünya bazarlarına çıxarılmasında oynayacağı roldur. Bu yol ölkəmizin qeyri-neft məhsullarının, dünya bazarlarına çıxarılan keyfiyyətli ərzaqların ixracını da sürətləndirəcək. Ən əsası isə yüklərin mənzil başına yaxın yolla və qısa müddətdə çatdırılması təmin olunacaq. Belə ki, indi 30-40 günə ünvanına çatdırılan yüklər BTQ istifadəyə verildikdən sonra cəmi 7 günə mənzil başına çatdırılacaq. BTQ iqtisadi və siyasi əhəmiyyətinə görə Afrika ilə Asiyanı birləşdirən Süveyş kanalı kimi titanik layihələrlə müqayisə oluna bilər. Layihənin reallığa çevrilməsi, məhz Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin siyasi iradəsi və böyük əməyi sayəsində mümkün olmuşdur. İlkin mərhələdə BTQ-nin buraxılış qabiliyyəti ildə 1 milyon sərnişin və 6,5 milyon ton yükə hesablanıb. Planlaşdırılır ki, daşıma həcmi sonralar 17 milyon ton artacaq və tədricən 50 mln. tona çatdırılacaq. Sərnişin sayı isə 2 milyon nəfər olacaq. Bakıdan Türkiyənin Qars şəhərinə qədər yolun müddəti 16-17 saat təşkil edəcək. Sonra yol Ankaraya, İstanbula qədər uzanacaq, Avropa üzərindən La-Manş və Londona keçəcək. Dəmir yolu vasitəsi ilə Azərbaycan beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinə və Türkiyəyə birbaşa çıxış əldə edəcək. Dəmir yolu ilə bir günə Qarsa və iki günə yarım İstanbula getmək mümkün olacaq. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbaycan-

canın iqtisadiyyatının inkişafında da əhəmiyyətli rol oynayacaq. Azərbaycanın ilk illərdə tranzitdən minimal gəliri 50 mln. dollar təşkil edəcək.

Azərbaycan Asiyanı Avropa ilə birləşdirən körpüdür

Dövlət başçımızın dediyi kimi, Azərbaycan Asiyanı Avropa ilə birləşdirən körpüdür. Ölkəmiz indi öz nəqliyyat infrastrukturunu möhkəmləndirir. Müxtəlif şəhərlərdə yeni hava limanları tikilir və magistral yollar salınır. Azərbaycanın dəniz nəqliyyatına və dəmir yoluna böyük investisiyalar qoyulur. Bir sözlə, nəqliyyat sektoru gələcəkdə çox mühüm rol oynayacaqdır. Ona görə də, Prezident İlham Əliyev hələ 11 il əvvəl, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqində demişdi: "Türkiyəni Azərbaycanla dəmir yolu ilə birləşdirmək, Qars-Axalkalaki-Tbilisi-Bakı Dəmir Yolunu işə salmaq indi bizim əsas vəzifələrimizdən biridir və buna nail olacağıq. Belə olan halda, həm Azərbaycanla Türkiyə dəmir yolu ilə birləşir, bütün yükdaşımalar bu marşrutla aparılacaqdır. Eyni zamanda, bu da aydındır ki, bizim torpaqlarımızı zəbt edən, bizə qarşı təcavüz edən işğalçı dövlət - Ermənistan bütün bu layihələrdən kənar qalacaqdır".

Bakı-Tibilisi-Qars Şərqlə Qərbi birləşdirən global layihədir

İlkin mərhələdə BTQ-nin buraxılış qabiliyyəti ildə 1 milyon sərnişin və 6,5 milyon ton yükə hesablanıb

Əvvəli Səh. 10

Prezident İlham Əliyev sonrakı illərdə də BTQ Dəmir Yolu Layihəsinin zəruriliyindən danışaraq demişdir ki, bu yol bizi daha sıx birləşdirəcək, regional əməkdaşlığı daha da genişləndirəcəkdir. Bu layihənin həyata keçirilməsi həm də regiona sabitlik, sülh gətirəcək, ümumiyyətlə ölkələrimizin və xalqlarımızın iqtisadi maraqlarına cavab verəcəkdir.

İqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov Bakı-Tibilisi-Qars Dəmir Yolu Layihəsinin iştirakçı dövlətlərin hər biri üçün iqtisadi əhəmiyyətinin yüksək olduğunu vurğulayıb: "BTQ region üçün vacib layihələrdən biridir. Nəzərə alsaq ki, bu layihə Orta Asiyanın Türkiyə vasitəsilə Avropa ilə birləşdirilməsinə şərait yaradacaq. Həmçinin, BTQ Azərbaycan üçün yükdaşımalardan əldə edilən gəlirin artması baxımından çox vacib bir məsələdir. Azərbaycan beynəlxalq yükdaşımalardan daha çox gəlir əldə edəcəkdir. O baxımdan, BTQ Azərbaycan üçün iqtisadi baxımdan vacib bir layihədir. Siyasi və geostrateji əhəmiyyətindən başqa, ölkəmizin dövlət gəlirlərinin artırılması baxımından müsbət təsirləri var. Azərbaycan və Türkiyə texniki baxımdan birbaşa bu layihədə iştirak edir. Qazaxıstan Xəzər dənizi vasitəsilə layihədən faydalanma imkanları qazanıb. Bu layihə ölkələr arasında iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsi baxımından çox vacibdir". V.Bayramovun sözlərinə görə, BTQ imkan verəcək ki, Orta Asiyadakı türkdilli dövlətlərin texniki baxımdan birləşməsi baş tutsun: "O baxımdan, layihəni region üçün əhəmiyyətli bir layihə hesab etmək olar. BTQ Ermənistanın kənar keçdiyi üçün layihənin reallaşmasına kifayət qədər təzyiqlər var idi. Ancaq artıq layihə reallaşmış, yaxın günlərdə açılış olacaq. Güman edirəm ki, tərəflər və Azərbaycan layihənin reallaşmasından gəlir əldə edəcək. Bu layihə Azərbaycanın qeyri-neft məhsullarını

xaricə ixrac etmək baxımından da əhəmiyyətlidir. Azərbaycan burada yalnız tranzit ölkə olaraq iştirak etməyəcək, bu demiryolundan istifadə edərək, öz məhsullarını xarici ölkələrə çıxaracaq. Bu baxımdan, BTQ həm də ölkəmizin qeyri-neft sektorunun inkişafına zəmin yaradacaq".

Millət vəkili Vahid Əhmədov layihənin siyasi və iqtisadi əhəmiyyətindən danışdı: "Bu dəmir yolu istər siyasi, istərsə də iqtisadi cəhətdən müstəqil dövlətimiz üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Necə ki, Bakı-Tibilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tibilisi-Ərzurum Qaz Kəməri çəkilməsi ilə bütün dövlətlərin marağı Azərbaycanda oldu, bu dəmir yolu da, faktiki olaraq, eyni mövqedədir, o səviyyədə olan layihədir. Bildiyiniz kimi, bu layihənin həyata keçirilməsi Prezident İlham Əliyevin şəxsi mövqeyi olub. Çünki bu layihənin həyata keçirilməsinə mane olanlar çox idi. Yəqin ki, ABŞ Konqresində də bunun əleyhinə çıxış

edənlər var idi. Buna baxmayaraq, Cənab Prezident bu layihəni başa çatdırdı. Çox yaxşıdır ki, açılış da Azərbaycanda keçirilir". Millət vəkili qeyd edib ki, layihənin iqtisadi əhəmiyyəti çox böyükdür: "Çünki bu layihə iqtisadi cəhətdən Avropa ilə Asiyayı birləşdirir. Asiyada olan bütün dövlətlər, o cümlədən, Asiya və Avropada olmayan dövlətlər özləri də bu layihəyə çox meyillidilər ki, həmin dəmir yolu vasitəsilə yükləri Avropaya çıxarsınlar. Hətta Türkmənistan, Ukrayna, Qazaxıstan və digər dövlətlər də bununla maraqlanırlar. Bu layihənin əsas maliyyə vəsaitini Azərbaycan qoyub ki, layihə başa çatdırılsın və həyata keçirilməyində problem olmasın".

V.Əhmədov layihənin siyasi üstünlüyünü də qeyd edib: "Belə böyük layihələrin həyata keçirilməsi, Azərbaycana əlavə vəsaitin daxil olması üçün şərait yaratmaqdan başqa, həm də müstəqilliyimizin qorunub-saxlanmağına bir qərantdır. Məsələn, 1994-cü ildə

Heydər Əliyev "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı, 2013-cü ildə TANAP və TAP layihəsi Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalandı. Əslində, bunun da üzərində böyük etirazlar var idi, müəyyən qədər Azərbaycana iradlar, təhdidlər böyük idi. Amma iri dövlətlərin Azərbaycanda marağı çox böyükdür, iri şirkətlər Azərbaycana investisiya qoyurlar. Bu səbəbdən də, layihənin həm siyasi, həm də iqtisadi üstünlüyü böyükdür".

Bir sözlə, Bakı-Tibilisi-Qars Dəmir Yolu Layihəsi həm iqtisadi, həm də böyük siyasi əhəmiyyət kəsb edir. Ümumiyyətlə, bu layihələrin reallaşması nəticəsində yüklərin Çin, Hindistan, Fars körfəzi, Pakistan, İran Azərbaycan, Gürcüstan üzərindən keçməklə, şimalda Rusiya və oradan Avropaya, qərbdə İstiqamətində isə Gürcüstan və Türkiyə üzərindən Avropaya daşınmasına imkanlar yaradacaq.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Ermənistan mediası Bakıda Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan prezidentlərinin, eləcə də, Gürcüstanın baş nazirinin Bakı-Tibilisi-Qars dəmir yolunun açılma tədbirinə qatılmaları və bu layihənin ermənilərə ciddi zərbə vuracağı ətrafında narahatlıqlarını gizlətmirlər. Bu barədə yazan Ermənistanın "1in.am" saytının siyasət bölməsinin yazarı Sarqis Artsruni BTQ layihəsinin istifadəyə verilməsi ətrafında şərh yazıb və orada Ermənistanın layihədən kənar qalmasının səbəbləri qeyd olunub.

"Bakıda bəyan edirlər ki, Qarabağ problemi həll olunmayana qədər, Ermənistan bu tipli layihələrin heç birində iştirak edə bilməz"

"Ermənistan kənar qalmaqla, 900 kilometrlik dəmir yolunun tikintisinə 10 il əvvəl başlanılıb"-deyə yazan erməni informasiya agentliyi layihənin əsas təşəbbüskarlarının Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə olduğunu xatırladı. SİTAT: "Azərbaycan heç vaxt gizlətməyib ki, bu layihə onun üçün yalnız iqtisadi deyil, həm də siyasi əhəmiyyət daşıyır və bu layihənin əsas məqsədlərindən biri də Ermənistanın təcrid olunmasına hesablanıb. Bakıda bəyan edirlər ki, Qarabağ problemi həll olunmayana qədər, Ermənistan bu tipli layihələrin heç birində iştirak edə bilməz".

"Yerevanda aşkar şəkildə yanılıblar, çünki onlar (hakimiyət) mövcud vəziyyətdə erməni-gürcü dostluq münasibətlərinə həddən ziyadə

BTQ realığı - Ermənistanın regional təcridi düşmənin öz dili ilə

Sarqis Artsruni: "Yerevan xarici siyasət potensialını tükədir"

arxalanırdılar"

Bununla erməni siyasi şərhçisi qeyd edir ki, Ermənistanın bu məsələ ətrafındakı siyasəti pragmatizm üzərində deyil, BTQ-nin reallaşmamasına səbəb olacaq maneələrin yaranması ümidləri üzərində qurulmuşdu: "Bizim məmurlar ya bu layihənin iqtisadi baxımdan uğursuz olacağını deyirdilər, ya da ona ümid edirdilər ki, Saakaşvilinin gedişindən sonra BTQ Gürcüstanın yeni hakimiyyəti üçün prioritet hesab edilməyəcək. Yerevanda aşkar şəkildə yanılıblar, çünki onlar (hakimiyət) mövcud vəziyyətdə erməni-gürcü dostluq münasibətlərinə həddən ziyadə arxalanırdılar".

"Başqa tərəfdən, Azərbaycan son illər sübut etdi ki, hətta iqtisadi itkilər olarsa belə, Ermənistanın təcrid olunması, bu ölkənin regional mövqelərinin zəiflədilməsi, Qarabağ məsələsində status-kvonun dəyişdirilməsi üçün nəhəng layihələri reallaşdırmaq gücündədir"-deyə yazan erməni siyasi şərhçisinə görə, Ermənistan regional integrasiya sahəsindən kənar qalır və BTQ bu

amili təsdiq edən əsas göstəricilərdəndir: "Ermənistan üçün heç də xoş olmayan bu konyuktura, bilavasitə Yerevanın müstəqil və yetərli siyasət yürüdə bilməsinin məntiqi nəticəsidir".

Hətta İrana olan ümidlər də tükənib: "İran Ermənistan tərəfinin qarşılıq təşəbbüslərini müddətsiz şəkildə gözləmək fikrində deyil"

Sarqis Artsruni hesab edir ki, Ermənistan birtərəfli qaydada Moskvadan asılı vəziyyətdə qalıb və bu, ölkənin subyektlər olaraq məhvinə səbəb olur. "Yerevan xarici siyasət potensialını tükədir"-erməni müəllifi yazır.

Erməni şərhçi onu da qeyd edir ki, hazırda Tehrandan Yerevana ikitərəfli regional əməkdaşlıq səviyyəsində müxtəlif təkliflər gəlsə də, bu amil də Rusiya faktorundan asılı vəziyyətdə qalır. Lakin Azərbaycan intensiv qaydada İran istiqamətində də siyasi və iqtisadi siyasətini yürüdü və bu faktor da nəticə etibarilə Ermənistanın təcrid olunması ilə nəticələnir. SİTAT: "Bir neçə gün sonra Bakıda Rusiya, İran və Azərbaycan prezidentlərinin üçtərəfli əməkdaşlıq çərçivəsində ikinci sammiti baş tutacaq. İran və Azərbaycan arasında dəmir yolu körpüsünün açılış həyata keçiriləcək. Bu layihə BTQ-nin iqtisadi və siyasi əhəmiyyətinə əlavə üstünlüklər qazandıracaq. Hazırda İranın Azərbaycanla deyil, məhz Ermənistanla regional layihələr həyata keçirməsinin daha məqsəduyğun olması ətrafında illüziyalara yol açmaq da lazımdır deyil. Hətta bu cür olsa belə,

İran Ermənistan tərəfinin qarşılıq təşəbbüslərini müddətsiz şəkildə gözləmək fikrində deyil".

"Ermənistanın mövcud hakimiyyəti nə erməni-rus münasibətlərinə yenidən baxılması cəhətdən, nə də Qarabağ siyasəti ətrafında ümidverici heç bir addım ata bilmir"

Artsruniyə görə, regional prosesləri müşahidə edərkən, açıq-aydın görünür ki, Yerevanın Dağlıq Qarabağ məsələsində dəstəklədiyi status-kvo siyasəti perpektivsidir və bu, ölkənin izlələ olunması ilə yanaşı, ölkə daxilində təhlükəli demoqrafik konyukturaya yol açır: "Ancaq Ermənistanın mövcud hakimiyyəti nə erməni-rus münasibətlərinə yenidən baxılması cəhətdən, nə də Qarabağ siyasəti ətrafında ümidverici heç bir addım ata bilmir və belə bir fonda Ermənistanın regional təcridi get-gedə daha real hal almağa başlayır".

Beləliklə, fakt budur ki, Ermənistanda istər ictimai-siyasi dairələrdə, istərsə də mediada bir realıq dərk olunur - mövcud hakimiyyət bütün hallarda ölkəni dərin uçuruma yuvarlayıb. İndi isə xilas yolunu tapa bilmir. Xüsusilə, Rusiyadan asılı vəziyyətdə qalan işğalçı ölkə bütün hallarda məğlub duruma düşüb və Azərbaycanın regional iqtisadi uğurları bir daha sözügedən realıq tam şəkildə isbatlamaqdadır.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

31 oktyabr 2017-ci il

YAP-ın əldə etdiyi uğurlarda qadınlar fəal mövqe tuturlar

Partiyanın Xəzər rayon təşkilatının qadınlar şurasının Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbiri keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Xəzər rayon təşkilatının qadınlar şurasının Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illik yubileyi münasibəti ilə tədbiri keçirilib. Tədbirdə Xəzər rayon icra hakimiyyətinin başçısı Gülağa İslamov, YAP Xəzər rayon təşkilatının sədri Namiq Əhmədov, millət vəkilləri Rauf Əliyev, Aqiyə Naxçıvanlı, Sədaqət Vəliyeva, Sevinc Hüseynova, Xəzər inkişaf Fondu-

nun sədri Elmar Mədətov, YAP Xəzər rayon təşkilatının qadınlar şurasının sədri Pərvanə Hacıyeva və YAP Xəzər rayon təşkilatının fəal qadın üzvləri iştirak etdilər.

Tədbirdə Xəzər rayon İH başçısı Gülağa İslamov, YAP Xəzər rayon təşkilatının sədri Namiq Əhmədov, millət vəkilləri Aqiyə Naxçıvanlı, Sədaqət Vəliyeva, Sevinc Hüseynova, YAP Xəzər rayon təşkilatının qadınlar şurasının sədri Pərvanə Hacıyeva çıxış edərək, Yeni Azərbaycan

Partiyasının yaradılmasında Ulu Öndər Heydər Əliyevin müstəsna rolunu qeyd etməklə yanaşı, partiyanın 25 il ərzində əldə etdiyi uğurlarından və nailiyyətlərindən bəhs etdilər. O cümlədən, YAP-ın əldə etdiyi uğurlarda qadınların fəal mövqe tutduqları, xüsusilə vurğulanıb. Bildirilib ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev digər faktorlarla yanaşı, ölkədə uğurlu qadınlar siyasətinin yürüdülməsi istiqamətində mühüm qərarlar verir və nəticələr əldə olunur.

Tədbirin sonunda YAP Xəzər rayon təşkilatının fəal qadın üzvlərinə fəxri fərmanlar təqdim edilib.

R.RƏSULOVA

“Ulu Öndər Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusudur”

Bu mövzuda Aqcabədidə YAP-ın 25 illik yubileyi münasibətilə inşa və bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib

YAP Aqcabədi rayon təşkilatının Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illik yubileyi ilə əlaqədar təsdiq etdiyi tədbirlər planına müvafiq olaraq tədbirlər davam edir. Növbəti tədbir məktəblilər arasında “Ulu Öndər Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusudur” mövzusunda inşa müsabiqəsi və bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib.

Hər iki müsabiqəni

YAP Aqcabədi rayon təşkilatının aparat rəhbəri Nazim Bünyatov giriş sözü ilə açaraq, bildirib ki, keçirilən müsabiqələr YAP-ın yaradılmasının 25 illik yubileyi münasibətilə təşkil olunub, sonra müsabiqənin keçirilmə şərtlərinə aydınlıq gətirib. Əvvəlcədən müəyyən edilmiş münisflər heyətinin rəhbərliyi ilə hər iki müsabiqə uğurla başa çatıb.

Bildirilib ki, müsabiqədə I yeri tutan iştirakçılar Yeni Azərbaycan Partiyasının 25 illik yubileyinə həsr edilmiş ümumrayon tədbirində, II və III yeri tutanlara isə digər tədbirlərdə Fəxri Fərmanlar və hədiyyələr veriləcək.

ZÜMRÜD

Suraxanıda növbəti ağacəkmə aksiyası “Neftçilər” parkında keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin respublikada ekoloji tarazlığın qorunması ilə bağlı verdiyi müvafiq tapşırıq və tövsiyələrə uyğun olaraq, Suraxanı rayon icra hakimiyyəti rayonun bütün qəsəbələrində ağacəkmənin növbəti mərhələsini uğurla davam etdirir. Rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə növbəti kütləvi ağacəkmə aksiyası rayonun Qaraçuxur qəsəbəsində yerləşən “Neftçilər” parkında keçirilib.

Ağacəkmə aksiyasında rayon icra hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov, RİHB aparatının əməkdaşları, RİHB-nin qəsəbə inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəlikləri, qəsəbə bələdiyyələri, sənaye, səhiyyə müəssisələrinin, Suraxanı rayon Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Birliyinin işçiləri iştirak etdilər. 200 nəfər iştirak etdiyi iməcilikdə parkda müvafiq təmizləmə işləri aparılmış, abadlıq işləri görülmüş, mövcud olan yaşıllığa qulluq edilmiş və 300-dən artıq ağac əkilməmişdir. Məlumat üçün bildirik ki, 3,4 hektara yaxın (33800 kv.metr) sahəni əhatə edən “Neftçilər” parkının əsaslı təmiri “2014-2016-cı illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı”nda nəzərdə tutulub.

Parkın xüsusi layihə əsasında əsaslı təmiri bu gün sürətli formada davam etdirilir. Parkda, eyni zamanda, yeraltı kommunikasiya xətlərinin keçirilməsi üçün gilzalar yerləşdirilir, qazon salınacaq sahələr torpaq səviyyəsi ilə düzəldirilir.

“Neftçilər” parkında əhalinin və uşaqların istirahəti üçün hər cür şərait yaradılacaq, yeni oturmaqahlar, söhbətgahlar, müxtəlif oyun elementləri quraşdırılacaq, işıqlandırma, ağacları suvarmaq üçün suvarma sistemi quraşdırılacaqdır. Parkın 2018-ci ilin ikinci rübündə rayon sakinlərinin istifadəsinə verilməsi nəzərdə tutulub.

Mövsümün sonuna qədər rayonda ağacəkmə aksiyaları davamlı surətdə keçiriləcəkdir.

Z.BAYRAMOVA

Azərbaycanda uğurlu qadınlar siyasəti mövcuddur

YAP Zərdab rayon təşkilatı qadınlar şurası partiyanın yaradılmasının 25 illik yubileyi ilə bağlı tədbir keçirib

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illik yubileyi ilə bağlı YAP Zərdab rayon təşkilatında silsilə tədbirləri keçirilməsi davam edir. Növbəti tədbir YAP Zərdab rayon təşkilatı qadınlar şurası tərəfindən keçirilib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstələri düzüb, Onun əziz xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etdilər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Zərdab rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədr müavini Nailə Əliyeva YAP-ın yaranmasından, ötən 25 il ərzində görülən işlərdən və əldə olunan nailiyyətlərdən danışdı. N.Əliyeva 1995-ci ildən Yeni Azərbaycan Partiyasının tərkibində Qadınlar Şurasının fəaliyyət göstərdiyini vurğulayaraq partiyanın, eləcə də Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi uğurlu qadın siyasətindən bəhs etdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin hər zaman qadınlarla olan səmimi görüşlərini, ölkə həyatının müxtəlif sahələrində öz fəaliyyətləri ilə fərqlənən qadınların yüksək səviyyədə teltif olunduqlarını diqqətə çatdıraraq, həmçinin bildirdi ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, ölkə başçısı Cənab İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasətini uğurla həyata keçirməkdədir.

Tədbirdə çıxış edən YAP Zərdab rayon təşkilatı qadınlar şurasının üzvləri, Zərdab rayon Həsən bəy Zərdabi adına Muzeyin direktoru Vəfa Bayramova, əməkdar müəllimə Sara Soltanova, YAP Zərdab rayon təşkilatının fəal üzvü, Zərdab rayon Şıxbağı kənd tam orta məktəbin müəlliməsi Dərya Əhmədova və digərləri YAP-ın yaradılmasının 25 illik yubileyi münasibətilə öz təbriklərini çatdıraraq, qeyd etdilər ki, partiyanın cəmiyyətin inkişafına yönəlmiş çoxsaylı sosial layihələr reallaşdırdığını, əsas Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan inkişaf strategiyasının bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycanın dünyanın güclü dövlətinə çevrildiyini bildirdilər.

Sonda Yeni Azərbaycan Partiyasına yeni qəbul olunmuş bir qrup fəal qadınlara partiya vəsiqələri və hədiyyələr təqdim edilib.

Rövşən RƏSULOVA

YAP rayon təşkilatlarında partiyanın 25 illik yubileyi ilə bağlı tədbirlər davam edir

XAÇMAZ

Dünən YAP Xaçmaz rayon təşkilatı təhsil ərazi ilk partiya təşkilatında YAP-ın yaradılmasının 25 illik yubileyinə həsr edilən tədbir keçirilib. Görüşdə YAP Xaçmaz rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Mədinə Nurməmmədova çıxış edərək, partiyanın yaranma və inkişaf tarixi barədə geniş məlumat verib.

Tədbirdə ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Məhərrəm Abasov, YAP Xaçmaz rayon təşkilatı nəzdində fəaliyyət göstərən ideoloji mərkəzin direktoru Cavad Mehmanov, rayon təşkilatının şura üzvü Ofelya Sərkərova və başqaların çıxış edərək, 25 il ərzində YAP-ın şərəfli yol keçdiyini və rayon təşkilatının gördüyü işlərdən danışdılar.

Tədbirdə YAP Xaçmaz rayon təşkilatının sədri Nazim Ağayev çıxış edərək, partiyanın tarixi zərurətdən yarıldığını deyərək bildirdi ki, 1991-1993-cü illərdə hakimiyyətdə olan sərişətsiz qüvvələrin yanlış siyasəti ölkədə xaosun və hərərciliyin yaranmasına gətirib çıxarmışdır: "Azərbaycan dövlət müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qaldı. Məhz həmin dövrdə Azərbaycan xalqı ölkənin xilasını üçün Ümummilli Lider Heydər Əliyevə üz tutdu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı YAP müasir Azərbaycanın inkişafının əsas dəstəkçisinə çevrildi. Bu gün YAP nəinki bölgənin, böyük bir coğrafiyanın ən müstəqkil siyasi təşkilatı sayılır. Xalqımız hər zaman Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan və Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən, özündə milli maraqlarımızı ehtiva edən siyasi kursun ətrafında birmənalı şəkildə birləşəcək və dövlətimizin daha da inkişaf etməsi üçün var gücü ilə çalışacaq".

Tədbirin sonunda Gənc Heydərçilərin Ümummilli Liderə və partiyağa həsr olunan şeirləri dinlənilib.

ŞABRAN

Yeni Azərbaycan Partiyası Şabran rayon təşkilatı tərəfindən partiyanın yaradılmasının 25 illik yubileyi münasibətilə "Günə" şadlıq sarayında təntənəli tədbir keçirilib.

Tədbiri açıq elan edən YAP Şabran rayon təşkilatının sədri Mehdi Balabəyov açaraq qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası cəmiyyətdə haqlı olaraq Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin Partiyası kimi tanınır: "Bu təşkilat Azərbaycanın ən böhranlı və çətin dövründə Ulu Öndər Heydər Əliyevi xilas-kar kimi görən, Onun hakimiyyətə qa-

dir."

Görüşdə Milli Məclisin üzvü Tahir Süleymanov çıxış edərək, əlamətdar günün münasibətilə rayon sakinlərini təbrik etdi. Millət vəkili bildirdi ki, 1992-ci ilin noyabr ayında ölkənin ən əsas müxalifət partiyası kimi fəaliyyətə başlayan YAP indiyədək siyasi mühitdə sivil və konstruktiv müxalifətçilik missiyasını həyata keçirən yeganə partiyaadır: "Son 25 il ərzində partiya bu gün iqtidarın əsas siyasi dayacağı, təbliğatçısı və ictimai maraqlarının ifadəçisidir. Bu partiyanın qurucusunun Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi dühanın olması YAP-ın ölkədə lider partiya kimi mövqeyini daim qoruyacağına zəmin yaradır. Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında YAP öz inkişafının ən möhtəşəm mərhələsinə yaşayır".

Şabran rayon icra hakimiyyətinin başçısı Novruz Novruzov tədbirdə çıxış edərək, qeyd edib ki, bu gün YAP-da Ulu Öndər Heydər Əliyev missiyası şərəflə, məsuliyyətlə, fədakarlıqla davam etdirilir və nəticəsi misilsiz nailiyyətlər olan alternativsiz siyasi kursla müşayiət olunur: "Bu missiya əsasında Ulu Öndərin qoyduğu milli inkişaf strategiyasının daha genişmiqyaslı davamıdır. YAP və onun Lideri İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın daha dinamik inkişafı naminə ölkənin daxili və xarici siyasətinin dönmədən gücləndirilməsi üçün kompleks tədbirlər planı hazırlanmış və bu tədbirlər ar-

dir".

M.Balabəyov YAP Şabran rayon təşkilatının 75 ərazi ilk təşkilatlarında 5046 nəfər üzvün birləşdiyini bildirdi: "Partiyanın artım dinamikası daim yüksələrək, yerli təşkilatların işi güclənərək tərkibi həm sayca, həm də keyfiyyətə zənginləşibdir. Ötən illər ərzində keçirilən seçkilər və ümumxalq səsvermələri də YAP-ın cəmiyyətdəki yerinin möhkəm olduğunu, dövlətçiliyimizin gücləndirilməsi, ölkəmizin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən proqramların nəticəsi olaraq xalqın bu təşkilata böyük etimad göstərməsinin təsdiqi-

dici şəkildə uğurla həyata keçirilir. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramları rayonumuzun sosial-iqtisadi inkişafına təkan verməkdir".

Çıxışlardan sonra bir qrup veteran partiya üzvü fəxri fərman və hədiyyələrlə təltif olunub. Həmçinin, partiya yeni üzv olan bir qrup gənclərə partiya biletləri təqdim olunub.

Tədbir respublikanın incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramı ilə sona çatıb.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Prezidentlərin növbəti görüşü nəyi dəyişəcək?

Azər Həsərat: "Ciddi bir nəticə gözləmirəm"

- Azər müəllim, ATƏT-in amerikalı həmsədri bəyan edib ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin yaxın vaxtlarda görüşü təşkil olunacaq. Bu görüşə ümidlərim varmı?

- Ciddi bir nəticə gözləmirəm. Amma məsələnin gündəmdə saxlanması, özəlliklə də dünyanın diqqətində olması bizim xeyrimizdir. Hələ prezidentlərin görüşü bizim üçün əlavə faydalıdır. Çünki Ermənistan çalışırdı ki, belə görüşlər olmasın, məsələ unudulsun və illər sonra öz istədiklərini rəsmiləşdirsin. Azərbaycana sərf edən variant isə məsələnin daim gündəlikdə saxlanmasıdır. Bu baxımdan, görüşü faydalı hesab edirəm. Amma ciddi bir irəliləyiş gözləmirəm. Ən azından yaxın zaman üçün.

- Ermənistanda baş verən hakimiyyət böhranı fonunda xalqın Sarkisyanı olan etimadsızlığı, sizcə, nəticə etibarilə Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə nə kimi yardım göstərə bilər?

- Əslinə qalanda, Ermənistan xalqının ağılı başında olan, rəşadətli düşünməyi bacaran kəsimi Dağlıq Qarabağ məsələsindən bezib. Çünki bu işğal Ermənistanı qan, aclıq və səfəltədən başqa heç nə bəxş etməyib. Ona görə də, bu kəsimdən olanlar, ümumiyyətlə Qarabağdan imtina ən doğru seçim hesab edirlər. Amma Sarkisyan və onun dəstəsi xalqın səsini səs verməyib. Çünki həm müstəqil deyillər, həm də anlayırlar ki, səs versələr, bir gün belə hakimiyyətdə qala bilməzlər. Bu şəraitdə münaqişənin sülh yoluyla həlli üçün Ermənistanda ağılı başında olan adamların hakimiyyətə gəlməsi lazımdır.

- Sarkisyan rejimi uzun müddət Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllindən yayınırdı, danışıqlar masası arxasında oturmaqdan imtina edirdi. Amma indi özləri bu danışıqlarda iştirak etməyə maraqlı göstərilir. Sizcə, bunun səbəbi nədir?

- Sarkisyanın bu danışıqlarda iştirakı maraqlı, sadəcə, məcburiyyətdəndir. O, anlayır ki, danışıqlardan boyun qaçırırsa, Azərbaycanın onsuz da güclənən mövqeyi bir qədər də sürətlə güclənəcək. Yəni bizim atığımız addımların hamısı beynəlxalq normalarla uzlaşır, heç bir aqressiv davranış nümayiş etdirmirik və münaqişəni, doğrudan da, dinc yolla həll etməyə hazır olduğumuzu əməldə sübut edirik. Belə bir durum Ermənistanın əleyhinə işləyir. Ona görə də, Sarkisyan guya dinc həll tərəfdarı olduğunu nümayiş etmək üçün danışıqlardan boyun qaçırma bilmir.

GÜLYANƏ

Qırğızıstanda keçirilən prezident seçkilərində Sooronbay Jeenbekovun qələbəsi rəsmi olaraq təsdiqlənib

Qırğızıstan Mərkəzi Seçki Komissiyası ölkədə oktyabrın 15-də keçirilən prezident seçkilərində Sosial-Demokrat Partiyasının nümayəndəsi, sabiq baş nazir Sooronbay Jeenbekovun qələbəsini rəsmi olaraq təsdiqləyib. AZƏRTAC xəbər verir ki, seçkilərdə qeydə alınan 3 milyon 14 min 400 seçicidən 1 milyon 697 min 868 nəfər iştirak edib ki, bu da 56,34 faiz deməkdir. Məlumat əsasən, Sooronbay Jeenbekov 920, 62 seçicinin səsini qazanıb ki, bu da 54,22 faiz deməkdir. Bu isə qələbə qazanmaq üçün kifayətdir.

31 oktyabr 2017-ci il

TƏRS BAXIŞ

“LGBT” Əli Kərimliyə necə dəstək göstərir?

Yaxud cinsi azlıqları müdafiə edən ermənipərəst medialar yenə AXCP sədrinin arxasında

AXCP sədri Əli Kərimlinin keçirdiyi so-nuncu uğursuz mitinqdən sonra o, növbəti mitinqin vaxtını elan etmədi. Bu, ilk növbədə, belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq onun özü də bundan sonra heç vaxt ictimai dəstək ala bilməyəcəyini, o cümlədən, mitinqlərin və aksiyaların keçirilməsi üçün sosial sifarişin olmadığını anlıyır.

Azərbaycanda mövcud olan sabitliyi pozmaqda maraqlı olan xarici qüvvələrin əmrini canfəşanlıqla icra etməyə çalışan AXCP sədri bir neçə mitinq keçirməklə, həmin qüvvələrin gözündən pərdə asdı, digər tərəfdən maddi gəlirini artırmış oldu. Yeni mitinqinə “müxalifətçi” arayışı almaqdan ötrü qoşulan şəxslərin “siyasi mühacir” adını almalarından ötrü biznes mühitini, necə deyirlər, inkişaf etdirmiş oldu.

**“Newsheadline.press”
LGBT adlı cinsi azlıq
hərəkatına aşkar dəstək**

verən bloqdur

Ortada digər cəlbedici nüanslar da var. Məsələ ondadır ki, Ə.Kərimli “Milli Şura”nın mitinqindən sonra, iddia etməyə başladı ki, guya onun keçirdiyi mini aksiya xarici media qurumlarında işıqlandırılıb. Hətta sosial media vasitəsilə həmin media qurumlarının linklərini də paylaşan AXCP sədri guya bununla hər hansı “sübutu” göstərməyə çalışıb. Ancaq onun bu iddiasının ardınca bəlli oldu ki, həmin media qurumları heç də ictimai-siyasi məsələləri şərh edən, bu ətrafda informasiya yayın mətbuat nümayəndəlikləri deyil, onların əksəriyyəti cinsi azlıqlara məxsus olan “LGBT” təşkilatlarının xəbər bloqlarıdır. Məsələn, həmin linklərdən biri “wordpress”də təşkil

edilən “newsheadline.press” bloqudur. Bu bloq isə “LGBT”-yə dəstək verməklə yanaşı, bilavasitə erməni lobbisinin əli ilə də maliyyələşdirilir.

Ümumiyyətlə, adıçəkilən bloqda dərc olunan xəbərlərin böyük əksəriyyəti transmilli informasiya resurslarından paylanan informasiyalardan ibarətdir. Eləcə də, “newsheadline.press”də gedən yazılardan biri də belə bir başlıqla ictimailəşdirilib - “Azərbaycanda LGBT üzvlərinə “divan tutulur” (!-R.N.).

Beləliklə, fakt budur ki, AXCP sədrinin bəh-bəhlə “dünya mediası bizim mitinqimizdən yazır” deyib, paylaşdığı linklərin hər biri birbaşa erməni lobbisinin maliyyə dəstəyi ilə işıq üzünə çıxarılan informasiya qurumlarıdır və bu qurumların əksəriyyəti “LGBT” adlı cinsi azlıq hərəkatlarına dəstək göstərirlər. Bu baxımdan, Ə.Kərimlinin şəstlə təqdim etdiyi linklər artıq özü-özlüyündə onun hansı dairələrlə iş birliyində olduğunu yetərinə isbatlamış olur.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Gültəkin Hacıbəyli yenə ortalıqda

Satqıncılıq onun qanındadır

Ötən həftə “Milli Şura” deyilən qondarma qurumun keçirdiyi mitinqdə bu ölü qurumun “primadonnası” Gültəkin Hacıbəyli yenə orta idi. Bir medalın iki üzünü olan G.Hacıbəylinin məqsədi “Milli Şura”nın “ölü” mitinqlərinin başlanmasına rəvac verməklə, Azərbaycanın beynəlxalq arenadakı yüksək mövqeyinə, yerinə və roluna qarşı zərbə vurmaqdır. Ondan bundan savayı heç nə gözləmək olmaz. Çünki o da sirr deyil ki, istər “Milli Şura”, istərsə də AXCP kimi satqınların sırasına daxil olan G.Hacıbəyli, Ə.Kərimli və C.Həsənlilikimilər xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən ermənipərəst anti-Azərbaycan meyilli qüvvələrə nökrəçilik etməklə, mənfəət əldə etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxırlarsa, “dəstədən geri qalmamaq” dezinə əməl etməyi qarşılarına şərt qoyublar ki, ermənipərəst anti-Azərbaycan meyilli qüvvələrə nökrəçilik etməlidirlər.

Gültəkin Hacıbəyli - bir medalın iki üzünü

Belə olan halda, G.Hacıbəyli hər sifətdə ola bilər. Elə bu yerdə onun “Baxış bucağı” verilişində çıxışı yadıma düşdü. O, çıxışı boyu siyasi məhbuslardan, onların çətinliklərindən, saylarının çoxluğundan danışaraq, hakimiyyəti dayanmadan tənqid etdi. Jurnalist həmsöhbətindən biri ona belə bir sualla müraciət edib: “Gültəkin Hacıbəyli üçün nə dəyişdi ki, hakimiyyətin aktiv təbliğatçısı müxalifətin ən “böyük birliyində” təmsil olunmağı qərara aldı?” Müxalifət düşərgəsində olub, özlərini demokrat hesab edənlərin diktatorluq his-

sinin bir başqa cür olduğunu xatırladan status müəllifi yazıb ki, G.Hacıbəyli əvvəlcə suala etiraz edib: Jurnalist yazır: “G.Hacıbəyli verilişdən əvvəl özü və “Milli Şura”nın heç nəyə yaramayan sədri Rüstəm İbrahimbəyov barəsində sualları çıxartdırmış və demişdi ki, bu sualları vermə, versən də, cavab verməyəcəm, deyəcəm ki, cəmiyyətə bizim

mübarizəmiz maraqlıdır-filan... Hə, mən o xanımın “Milli Şura” yaranan ərəfədə müxalifət partiyalarından biri olan KXCP-nin qərargahında, kiçik bir otaqda saatlarla davam edən müzakirələrdə dayanmadan “Ya Rüstəm İbrahimbəyov, ya da yenə Rüstəm İbrahimbəyov”- dediyini də xatırlayıram və suallardan biri onunla bağlı idi: “Müxalifətə indiyədək bir xeyri dəyməyən insanı “Milli Şura”da saxlamaq nəyə lazımdır?”. Onun fikrincə, verilişdə ancaq müxalifətçi xanımın istəyinə uyğun suallar verilməli idi.

Qeyd olunan bu hadisə də demokratiya libasına bürünən, xalqa demokratik prinsiplərdən dərs keçən, yeri gəldi-gəlmədi iqtidarı tənqid edənlərin əsl mahiyyətini və gerçək simasını bir daha ortaya qoyur. Bu yerdə məşhur bir atalar məsələni xatırlamaq olmur: utanmasan, oyna-mağa nə var ki?

Uzun illər bu dövlətin çərəyini yemiş, sonradan əqidəsini 180 dərəcə dəyişən, Vətənidən və dövlətdən üz çevirən şəxslərin hərəkatlarının bir adı var: nankorluq, satqıncılıq. Bir də nə deyirsən de, necə deyirlər, çalxalandıqca, bulandıqca zaman nehrə kimi, yağ yağ üstə çıxır, ayrı ayrı olur!..

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Əli Kərimli “layk dilənçiliyi” edir

Müxalifət düşərgəsində təmsil olunan partiyaların ölkəmizin ictimai-siyasi proseslərindən tamamilə kənarda qaldığı faktır. Bunun da səbəbi fəaliyyətlərini xarici maraqlarından aldıkları sifarişlər əsasında qurmalarıdır. Cəmiyyət bu və digər səbəblərdən məkrli ünsürləri qınayır, onların keçirdikləri aksiyaları qətiyyətlə rədd edirlər. Bu baxımdan, dağıdıcı qrup, fəaliyyətini real müstəvidən virtual aləmə transfer etməklə məram və məqsədlərini anlamayan insanların diqqətini özlərinə cəlb etməyə çalışırlar. AXCP sədri Əli Kərimlinin hazırkı fəaliyyəti bu mənada xarakterikdir.

Ə. Kərimlinin sosial şəbəkələrdəki müzdlü “trol” və “saxta profil” dəstəsinin fəaliyyəti ictimaiyyət üçün heç də gizli deyil. Ə. Kərimlinin guya böyük ictimai nüfuz və güclü dəstəyə malik siyasətçi olması haqqında rəy yaratmaq üçün bu profillərdən istifadə olunur. Bu arada iddia olunur ki, Ə. Kərimlinin səhifəsini bəyəyənlərin sayı 200 mini keçir, ancaq mitinqlərə heç 1000 nəfərdən artıq adam toplanmırsa, deməli, ya bu informasiya şişirtmədir, ya da Ə. Kərimlinin səhifəsini bəyəyənlərin 90 faizdən çoxu “trol”dur və təbii ki, sosial şəbəkələrdə, xəbər saytlarının şərhlər bölməsində “saxta profil”lərin Ə.Kərimlinin ünvanına yazdıqları tərifiylə onun əsl xisletini və simasını gizlətmək mümkün deyil.

Əli Kərimli milyonlarla manat vəsaiti haradan əldə edir?

İctimaiyyət tərəfindən dəstək qazana bilməyəcəyini çox yaxşı başa düşən Ə. Kərimli, sosial şəbəkələrdən kamuflyaj kimi istifadə edərək, əslində, diqqəti cəlb etmək, Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən dairələrin maraqlarına düşmək məqsədilə sosial şəbəkələrdə “aktiv” fəaliyyət sərgiləməyə üstünlük verir. Belə bir “aktiv” fəaliyyət fonunda, xarici direktivlər əsasında statuslar yazmaq, həssas bir dönmədə hökumətə qarşı şər və böhtan atmaq, “kütləvi etiraz” səhnəsi nümayiş etdirməklə ermənipərəst qüvvələrə öz “sədaqətini” nümayiş etdirmiş və bir növ özünü siqortalılaşmış olur. Nəticədə isə, demokratiya pərdəsi altında fəaliyyət sərgiləməklə, əslində, Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən dairələrdən, hətta erməni lobbisinin təşkilatçılığı ilə yaradılan qruplaşmalardan müəyyən vəsaitlər və maddi təminat əldə etməklə, Kərimli ailəsinin komfortlu yaşayışı təmin olunur.

AXCP sədrinin hər iki övladı, Böyük Britaniyada illik təhsil haqqı 25 min funt sterlinq olan universitetdə oxuyur və yaşayırlar. Londonda mənzil və kommunal yaşayış minimumlarını da nəzərə alsaq, Bakı-London aviareyslərinə ayrılan vəsait, tətillər, restoran, əyləncə və digər xərclər barədə rəqəmlər araşdırılsa, Ə.Kərimlinin milyonlarla manat vəsaiti hardan əldə edə biləcəyi barədə sual ortaya çıxır.

Saxtakarlıq Əli Kərimlinin həyat tərzinə çevrilib

Demokratiya, şəffaflıq kimi ideyalardan dəm vuran AXCP sədri ictimaiyyət qarşısında hesabat vermək əvəzinə, indi də virtual məkanda manipulyasiya etməyə can atır. Guya tərəfdarlarının sayının çox olduğunu, onu dəstəkləyənlərin böyük say çoxluğundan ibarət olduğunu göstərməyə çalışır. Bunun üçün dəridən-qabıqdan çıxaraq, hər vasitəyə əl atır, gah “trol” və “saxta profil” dəstəsinin fəaliyyətindən istifadə edir, gah da “Layk dilənçiliyi” edir. Saxtakarlığa köklənmiş fəaliyyət sərgiləyən bir partiya sədrinin “saxta profil” qruplaşması xidmətindən istifadə etməyə can atması təəccüb doğura bilməz. Çünki reallığa söykənməyən, ictimai dəstəyi və elektoratu olmayan qurumun saxtakarlıqdan başqa yolu qalmır. Amma məsələ real müstəviyə çıxdıqda, minlərlə tərəfdarı olduğunu iddia edən Kərimlinin idman-sağlamlıq kompleksinə toplaşmaq çağırışlarına bircə min adam belə yığılmırsa, deməli, AXCP sədrinin virtual məkandakı fəaliyyəti də fiaskoya uğramaqdadır. Beləliklə də, sadalananlar fonunda belə bir qənaət hasil olur ki, siyasi mübarizənin bütün platformalarında məğlub olan Ə.Kərimli, onun nəzarətində olan “trol”ları, artıq sosial şəbəkələrdə də öz “dərs”lərini alırlar. Sosial şəbəkə istifadəçilərinin tutarlı faktlara söykənən, əsaslı tənqidləri ilə üzleşən virtual Kərimli də, onun “saxta profil” qruplaşması da arqumentlərə əsaslanan tənqidlər qarşısında dözümsüzlük nümayiş etdirərək şərhli silir və şəbəkə istifadəçilərini bloklayırlar. Bu isə, ilk növbədə, onu deməyə əsas verir ki, bu və buna bənzər aqressiv reaksiya nümayiş etdirənlər - Azərbaycan siyasi palitrasının autsayderi hesab olunan bu dəstə sosial şəbəkələrdə də məğlub olduqlarını özləri də yaxşı başa düşürlər.

Digər tərəfdən, virtualdan fərqli olaraq real mübarizə Feysbuk səhifəsi deyil ki, “trol” və “saxta profil ordusu”nun köməyi ilə yalan-doğru 3 minə yaxın “like” yığıla və Feysbuk-da birtəhər Ə.Kərimlinin üzünü ağ etməyə çalışan “saxta profil”lər, artıq gerçəklik qarşısında acizdirlər.

İnam HACIYEV

Ulu Öndər Heydər Əliyevin mədəni irsə qayğısı

Heydər Əliyevin Sovet dövrü fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri mədəni irsi qoruyub-saxlamaqla yanaşı, onun inkişafı və bütün xalqın mənəvi sərvətinə çevrilməsi və dünyaya təntənəsi idi.

Heydər Əliyevin birinci hakimiyyəti illərində:

1. Nizaminin, Əcəminin, Füzulinin, Tusinin, Vaqifin, Aşıq Ələsgərin, Üzeyir Hacıbəyovun, Müslüm Maqomayevin, Hüseyn Cavidin və başqa görkəmli ədəbiyyat və mədəniyyət xadimlərinin yubileyləri;

2. Azərbaycan teatrlarının 100 illik yubileyi qeyd edildi;

3. Azərbaycan tarixinə və Azərbaycan dilinə aid tədqiqatlara görə elm xadimlərinə yüksək dövlət mükafatları verildi;

4. Ali məktəblərdə Azərbaycan tarixinin tədrisinin saatları artırıldı;

5. Hüseyn Cavidin nəşi Uzaq Sibirdən doğma vətəninə gətirildi;

6. Azərbaycanın milli özünü dərkə proseslə bağlı "Qobustan" almanaxı nəşr olundu.

Sovet ideologiyasının qadağan etdiyi ümumtürk abidəsi "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanları unudulmağa məhkum olunmuşdu. M.Qasımlı yazır ki, Vətənin hər iki tayında - həm Şimali Azərbaycan Sovet Respublikasında, həm də Cənubi Azərbaycanda totalitar rejimində bu dastana düşmən münasibəti bəslənirdi: İrandakı şah rejimi də bu dastanın nəşrinə icazə vermirdi. Vətənin hər iki tayında dastana düşmən münasibət hökm sürürdü. Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra böyük cəsarətlə bu tarixi abidənin daha geniş öyrənilməsinə tövsiyə və təşviq etməyə başladı. Heç əbəs deyil ki, Onun həmin nitqindən bir qədər sonra Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsində "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanında Azərbaycan xalqının etnogenezis məsələlərinə dair ixtisas kursları tədris edilməyə başlandı. "Kitabi-Dədə Qorqud"la bağlı tarixi və ədəbi araşdırmaların sayı çoxaldı və bədii film çəkildi.

Qeyd olunduğu kimi, Heydər Əliyev nitqində Azərbaycanda bədii tərcümə işinin yaxşılaşdırılmasını da tövsiyə edirdi. Bununla əlaqədar olaraq, o deyirdi ki, Azərbaycan oxucularını xarici ədəbiyyatın ən yaxşı nümunələri, dünya klassiklərinin şah əsərləri ilə tanış etmək tərcüməçilərin nəcib vəzifəsidir. Heydər Əliyev mövcud sistemin şərtləri altında Azərbaycan xalqının dünya ədəbiyyatının yeni nümunələri ilə tanış olmasının və ədəbiyyatın zənginləşməsinin yollarından biri kimi bədii tərcümə işinin yaxşılaşdırılmasını görürdü. Bu məsələdə güdülməli məqsədlər, həmçinin Azərbaycana mövcud şəraitdə ehtiyac duyulan və gələcəkdə daha çox lazım olacaq peşəkar tərcüməçilərin hazırlanması idi. Ona görə də, həmin sahəyə diqqət və

rən Heydər Əliyev az sonra Azərbaycanda bədii tərcümə işini qaydaya salaraq, müvafiq mərkəz yaratdı. Mərkəz sonrakı illərdə bədii tərcümə sahəsində Azərbaycanın beynəlxalq ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrində mühüm rol oynadı. Mərkəzdə peşəkar tərcüməçilər toplandı, gənc tərcüməçilər yetişməyə başladı, xarici ədəbiyyatın orijinaldan Azərbaycan dilinə tərcüməsi artıdı. Azərbaycan oxucuları dünya ədəbiyyatının ən yaxşı nümunələri ilə tanış olmağa başladılar.

O, xalqın qədim tarixi, soykökü ilə bağlı olan yazılı abidələrin dərinədən öyrənilməsinə tövsiyə edir, azərbaycanlıların dünya ədəbiyyatı ilə yaxından tanış olmaları üçün tərcümə işinin qaydaya salınmasının vacibliyini bildirirdi. Nitqində Heydər Əliyev deyirdi: "Azərbaycan ədəbiyyatı... çoxəsirlik tarixi nəhəng yaradıcılığı ilə, Xaqaninin və Nəsiminin, Füzulinin və Vaqifin, söz sənəti bəhəddarlarının dahiyənə əsərləri ilə, aşıq poeziyasının həmişə canlı nümunələri ilə zəngindir".

Heydər Əliyevin ədəbi-mədəni irsə qayğısının təzahürlərindən biri də Vətəndən kənarında yaşayıb-yaratmış görkəmli sənətkarların, o cümlədən, dahi Məhəmməd Füzulinin İraqdakı qəbrinin qorunması və üzərində məqbərə tikil-

Əliyev yazıçılarının VII qurultayında nitqində Füzulinin qəbrinin bərpası məsələsini bütün kəskinliyi ilə açıq şəkildə qaldırmağı yazıçılara tövsiyə etdi. Füzulinin məzarının vəziyyəti barədə danışan şair Bəxtiyar Vahabzadəyə müraciətlə Heydər Əliyev deyirdi: "Bir neçə il bundan qabaq bizə məlum oldu ki, Kərbəladə Füzulinin qəbrini, doğrudan da, söküblər və onun sümüklərini bir qutuya yığıb, hansısa bir məscidin zirzəmisində saxlayırlar. Biz öyrəndik ki, həqiqətən, oranı söküblər, bu, plana düşübdür, başqa bir yerdə qəbri bərpa edəcəklər. Biz dövlət orqanları vasitəsi ilə müəyyən tədbirlər gördük. Bilirsinizmi, İraq hökuməti ilə bizim hökumət arasında müəyyən mürəkkəbliliklər vardır. Mərkəzi Komitədə belə məsləhət gördük ki, əgər bu işə bizim elm xadimlərimiz, yazıçılarımız və dünyada tanınmış adamlarımız qarışsalar, bu məsələni həll edirik. Dövlət xətti ilə yox. Bilirsiniz ki, Füzuli Sovet vətəndaşı deyil. Füzuli bizim Azərbaycan şairidir. Ancaq yazıb-yaradıb və vəfat edibdir İraqda. Bu məsələni ayrı-ayrı alimlər vasitəsilə daha tez həll etmək olar. Ancaq burada S.Rustəm, M.İbrahimov və sizə öz narazılığımızı bildiririk. Heç bir yoldaş bu sahədə üreklə, canbaşla, patriotik hisslərlə çalışmır.

“Heydər Əliyevin ədəbi-mədəni irsə qayğısının təzahürlərindən biri də Vətəndən kənarında yaşayıb-yaratmış görkəmli sənətkarların, o cümlədən, dahi Məhəmməd Füzulinin İraqdakı qəbrinin qorunması və üzərində məqbərə tikilməsi idi, lakin bütün cəhdlərə baxmayaraq, o vaxtkı Səddam Hüseyn hökuməti buna imkan vermədi. Regionda milli mənşə və dini şərait gərgin olduğundan, Ulu Öndər bu problemi dövlət xəttinə deyil, yazıçı və şairlərin qaldırılması yolu ilə həllini tövsiyə etdi. Heydər Əliyev yazıçılarının VII qurultayındakı nitqində Füzulinin qəbrinin bərpası məsələsini bütün kəskinliyi ilə açıq şəkildə qaldırmağı yazıçılara tövsiyə etdi. Füzulinin məzarının vəziyyəti barədə danışan şair Bəxtiyar Vahabzadəyə müraciətlə Heydər Əliyev deyirdi: "Bir neçə il bundan qabaq bizə məlum oldu ki, Kərbəladə Füzulinin qəbrini, doğrudan da, söküblər və onun sümüklərini bir qutuya yığıb, hansısa bir məscidin zirzəmisində saxlayırlar.”

məsi idi, lakin bütün cəhdlərə baxmayaraq, o vaxtkı Səddam Hüseyn hökuməti buna imkan vermədi.

Regionda milli mənşə və dini şərait gərgin olduğundan, Ulu Öndər bu problemi dövlət xəttinə deyil, yazıçı və şairlərin qaldırılması yolu ilə həllini tövsiyə etdi. Heydər

H.Araslı məktub yazıb, İraq konsulu deyib ki, baxarıq. Həqiqətən, bunu istəyirsənsə, gedib o konsulun boğazından tut və de ki, Füzuli mənimdir. Füzuli mənim tarixim, Füzuli mənim məniyəmdir. Siz niyə bu işə belə yanaşırsınız? Əgər siz belə bir iş tutsanız, heç kim sizi tutmaz. Niyə indiyə kimi İraq

prezidentinə məktub yazmamısınız? Əgər Süleyman Rüstəm belə bir məktub yazsa, İraq prezidenti onu həbs edəcək? Patriotizm hisslərinizi axıra çatdırmağa nail ola bilmirsiniz. Bu ümumi işlərdə siz istədiyiniz qədər ürekdən çalışmalısınız. Danışmağa böyük ustalığınız vardır. Hətta Bəxtiyar

Vahabzadə məclislərdə oturub, Azərbaycan xalqının həyatı haqqında danışır. Bu işlərdə çalışmaq yoxdur. Bu barədə başqa qardaş respublikalardan dərs almaq, öyrənmək lazımdır. Yenə deyirəm, əgər bizim mədəniyyətimiz, tariximiz üçün siz belə hərəkətlər edərək müəyyən qədər cızığımızdan çıxsanız, qorxmayın... Bizim respublikamızda heç vaxt, heç kimdən sizə xəta toxunmaz. Çünki bu, xalq mədəniyyəti üçündür. Bizim respublikamız üçündür".

M.Qasımlı yazır: "Göründüyü kimi, Heydər Əliyev yazıçı və şairləri ümumxalq mənafeyinə dair məsələlərdə kifayət qədər yekdil olmağa, başqa respublikalardan nümunə götürməyə çağırır, bu problemlə məşğul olan şəxsə xəter toxunmayacağına təminat verir, onları qoruduğunu rəsmi şəkildə bildirirdi. O özündən əvvəlki rəhbərlərdən fərqli olaraq, Azərbaycan şair və yazıçılara tam sərbəstlik verir, xalqın problemlərindən yazmağı təşviq və himayə edirdi. Bu, Azərbaycan tarixində, xüsusən, Sovet tarixində o vaxtdək görünməmiş bir hadisə idi.

Heydər Əliyevin fikrincə, Füzuli istedad və yüksək sənətkarlıqla seçiyələnen yaradıcılığı ilə milli-coğrafi sərhədlər tanımayan, dünya mədəniyyətinin incisinə çevrilərək, xalqlar arasında mənəvi-mədəni əlaqələrin möhkəmlənməsində, onların bir-birinə yaxınlaşmasında əvəzsiz rol oynayan bir mütəfəkkir idi. Heydər Əliyev Füzulini bütün Şərqi böyük korifeyi hesab edirdi".

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin tabliği" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Babasil xərcəngə necə çevrilə bilər?

Bəzi xəstəliklər var ki, onlar xərcəngin inkişafına şərait yaradır. Onları "xərcəngönü xəstəliklər" adlandırırlar. Belə xəstəliklər çoxdur - uşaqlıq boynu eroziyası, mədə xorası, Kron xəstəliyi, istənilən orqanda (uşaqlıq, bağırsağ, mədəaltı vəzi, öd kisəsi və s.) poliplər və s.

Babasil çox yayılmış xəstəlik olduğundan insanlar bu xəstəliyin də xərcəngə çevirib-çevrilməməsi barədə həkimlərə tez-tez suallar verir. Babasildən əziyyət çəkənlərə xoş xəbər - babasil xərcəngə çevrilir. Lakin onu da nəzərə almaq lazımdır ki, bu iki xəstəliyin (babasil və yoğun bağırsağ xərcəngi) simptomları oxşardır - defekasiya zamanı qanın ifraz olunması, qəbizlik, ağrılar və s. Bu səbəbdən xəstəliyin dəqiq diaqnozunu yalnız həkim lazım olan müayinə və analizlərdən sonra qoya bilər.

Babasil xərcəngönü xəstəliyi olmasa da, onu mütləq və vaxtında müalicə etmək lazımdır ki, babasil gecikmiş mərhələlərdə çox ciddi ağırlaşmalar verir.

Ammonyak qoxusu verən bitki

Amorfofallos titanium dünyanın ən hündür çiçəyi hesab edilir. Çox zərif görünen çiçək kəskin iyli ammonyak qazı yaymağa başlayır. Bitkinin quruluşu və yaydığı qoxu qeyri-adi. İndoneziyalılar onu "leş leçəyi" adlandırırlar. Tozcuqlar olan hissə ağ yarpaqların içində və dibində olduğuna görə kənarından görünür. Ona görə də qoxu yaymaqla həşəratları cəlb edir. Tozcuqlar mayalanmaq üçün hazır vəziyyətə gələndə ətrafa yayılan qoxu ilə birgə çiçəyin ətrafı da isinməyə başlayır, xüsusilə səhər çağı baş verən isinmə və qoxu həşəratları üçün olduqca cəlbedici olur.

Tədqiqatlar nəticəsində müəyyən edilib ki, bitkidə metabolizmin sürətlənməsi nəticəsində əmələ gələn xüsusi turşu var. "Glutamin turşusu" adlanan həmin maddə kimyəvi yola parçalanaraq qoxu və istilik əmələ gətirir. Böcəklər bitkinin yağlı səthi ilə sürüşərək tozcuqlar üçün olan hissəyə düşür və bir daha oradan çıxıb bilmirlər. Gecə torbacıqlar açılır və böcəklər tozcuqlara batır. Bitkinin içində qalan böcəklər səhər açılarda çiçəyin üzərindəki tikanlardan nərdivan kimi istifadə edərək başqa bir zənbəyə doğru gedir və bu yolla çiçəyin çoxalmasını təmin edir.

Əfqanıstanda 6 polis öldürüldü

Əfqanıstanın Zabul əyalətində "Taliban" terrorçularının hücumu nəticəsində 6 polis qətlə yetirilib. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, hadisə nəticəsində 8 polis əməkdaşı isə xəsarət alıb. Bildirilib ki, "Taliban" terrorçularının yoxlama məntəqəsinə hücumdan sonra qarşıdurma baş verib. "Qarşıdurma 7 saat davam edib, 8 "Taliban" terrorçusu məhv edilib, 12-i yaralanıb", - səlahiyyətli şəxslər qeyd edib. Saatlarla davam edən qarşıdurmadan sonra terrorçular geri çəkilib.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Təhsildə psixoloji xidmət ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Mehdiyeva Aysel Rövşən qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

1993-cü ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən Tağıyev Müşfiq Məhərrəm oğluna Tarix-hüquq ixtisası üzrə verilmiş diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin Dil-ədəbiyyat ixtisası üzrə təhsil alan 206-cı qrupun II kurs tələbəsi Hüseynov Orxan Rafiq oğluna verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

31 oktyabr

"Neftçi" öz meydanında "Sumqayıt"ı məğlub edib

Azərbaycan Premyer Liqasının X turunun son qarşılaşmasında "Neftçi" doğma meydanında "Sumqayıt"ı qəbul edib. "Baksel Arena"da baş hakim Rauf Cabbarov idarə etdiyi matçın üçüncü dəqiqəsində Mirabdulla Abbasovun qolu ilə meydan sahibləri hesabı açdı. Görüşün 38-ci dəqiqəsində "Sumqayıt" klubu hesabı bərabərləşdirib. Tural Axundov 11 metrlik cərimə zərbəsini dəqiq yerinə yetirib. Oyunun ilk hissəsi bu hesabla da başa çatdı. İkinci hissədə qarşılıqlı hücumlar şəraitində keçib. Görüşün 88-ci dəqiqəsində "Neftçi"nin futbolçusu Rəhman Hacıyev oyunda son nöqtəni qoyub -2:1.

Görüş bu hesabla başa çatdı. Bu oyundan sonra "Neftçi" və "Sumqayıt" klublarının hər birinin 13 xalı var. Beləliklə X turun sonunda turnir cədvəlinə 22 xalla "Qarabağ" başçılıq edir. "Zirə" klubu 21 xalla ikinci pillədədir. İlk üçlükdə isə 19 xalla "Qəbələ" qərarlaşıb.

Turnir cədvəlində digər pillələrdə müvafiq olaraq "Neftçi" (13), "Sumqayıt" (13), "Səbail" (9), "Keşlə" (8), "Kəpəz"(7) yer alıblar.

Gənc boksçulardan ibarət millimiz Avropanın dördüncüsüdür

Antalyada keçirilən gənc boksçular arasında Avropa birinciliyi başa çatdı. Azərbaycan Boks Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən xəbərə görə, 8 gün davam edən yarışın yekununa əsasən medal qazanan ölkələrin siyahısı açıqlanıb. Mundialda tam heyətlə təmsil olunan yığmamız 4 medala yiyələnib. Hesabına 1 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc mükafat yazan komandamız medalların həm əyarına, həm də sayına görə Avropa birinciliyini 4-cü pillədə başa vurub. Ümumilikdə, 15 ölkə Antalyada medala sahib olub. Onlardan cəmi 6-sı çempionluq sevinci yaşayıb.

Siyahıda birinci yeri Rusiya yığması tutub. Şimal qonşularımız 5 qızıl, 2 gümüş və 1 bürünc medal qazandı. İkinci pilləyə isə ev sahibi Türkiyə və boks ənənəsi ilə fərqlənən Ukrayna şəriklər olub. Hər 2 komanda 1 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medala yiyələnib. Millimiz 33 ölkə arasında ümumi sıralamada 4-cü yeri tutub. Qeyd edək ki, yığmamızın heyətində Məhəmməd Abdullayev (91 kq-dan yuxarı) qızıl, Amin Kuşkov (75 kq) gümüş və Həsən İbrahimov (49 kq) və Sürət Qarayev (81 kq) bürünc medal qazandı.

Azərbaycan triatlonçusu Koreya Respublikasında gümüş medal qazanıb

Azərbaycanın triatlon yığmasının üzvü Rostislav Pevtsov Koreya Respublikasının Tongyong şəhərində təşkil olunan sprint üzrə dünya kuboku yarışlarında gümüş medal qazanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, 750 metrlik su məsafəsini idmançımız 8 dəqiqə 36 saniyəyə başa vurub. Ardınca isə 20 kilometrlik velodistansyanı 27 dəqiqə 5 saniyəyə qət edib. Nəhayət, yarışların sonuncu mərhələsi - 5 kilometrlik qaçış zolağını R.Pevtsov 15 dəqiqə 7 saniyəlik nəticə ilə başa vurub. Ümumi hesabda R.Pevtsov 52 dəqiqə 2 saniyə vaxt göstərəcəsi ilə turnirin gümüş medalına sahib olub.

Qeyd edək ki, cari mövsümdə R.Pevtsov üçüncü dəfə dünya kuboku yarışlarında fərqlənib. Bələ ki, triatlonçumuz Çinin Çenqdu şəhərində keçirilən dünya kubokunda gümüş, Honq-Konqda isə qızıl medal qazanıb.

"Keşlə"yə baş məşqçi təyin olunub

Ramiz Məmmədovun "Keşlə"yə baş məşqçi təyinatı rəsmiləşib. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə klubun rəsmi saytı xəbər yayıb. Klub rəhbərliyinin qərarına əsasən, əvəzedici heyət üzrə koordinator R.Məmmədov qış fasiləsində baş məşqçi vəzifəsini icra edəcək. O, bu vəzifədə istefaya göndərilən Zaur Svanadzeni əvəzləyib. Qeyd edək ki, R.Məmmədov bundan əvvəl "Qəbələ" və Qazaxıstanın "Atraiu" klublarını çalışdırıb.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 5500